

1 Brat

p19768

GRADSKA BIBLIOTEKA
"JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK Postarina plaćena u gotovu.
NAUČNI ODSJEK

HRVATSKI SAMOBRAN

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cieniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepotpisana u koš. — Tekući račun „Slavenska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38 004. Zagreb. — Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat. — U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922.

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlači riešenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riešiti između Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu riešenju protivi današnja korupcionalna vlast, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uredjenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uredjenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smješan, danas on nalazi odziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da obstoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srpskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uredjenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstvo. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovincima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!

Medjutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredaju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovenci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uredjenje prihvatali ako ne svi, a ono sigurno velikā većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uredjenje sporazumno ne napravi

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne državnike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkoumnosti i nesvesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci niesu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i slike sa srpskim narodom, nego li kojekakvi probuknute, koje danas uzdržava sa pučkim suzurima beogradска kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srpskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim usurpatorma i, stječeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodredjenja hrvatskog naroda, nu uvek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugče tumači borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieći o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficijent, a to su Srbi, nisu nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog nalogu sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati između samih nas poveli borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvase „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi nema ni jedne srpske novine, nema ni jednog srpskog društva, nema ni jednog pravog Srbinu, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvovao svoje srpsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se nisu nikada počupali između sebe radi Jugoslavije, oni nisu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srbsku zastavu ni srpsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Druge je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo finacija:

Kraljevine Srbia, Hrvata i Slovenaca

Kabinet Ministra finacija,

Br. službeno.

Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“

Sibenik.

Biblioteka Ministarstva finacija moli cenjeno Uredništvo da obustavi pošiljku svoga lista Ministarstva finacija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta

Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg lista i Ministarstvu finacija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslasmo, prvi broj, na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz svec srdca begenamo šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo prosvidjetovati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo badava davati uz obavda otiska za cenzuru još suviše četrnaest komada, kako da novinari, kradu papir, tisk i pišanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medjutim, dok ministarstvo finacija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je uzeta ona

Audijencija
kralja Velike S
tajnim utemeljen
Dapče mi smo
saznade za obst
će On uoblastili
šaci zaprijeći sv
nalaze pod impa
Što je upa
društvo utemelj
da su neke izm
dičnici talijan
Hrvata i to baš
jednicara, koji da
brane i štite cie
ekonomski prop
šći, ministri Vel
U jednoj o
štvo zaključilo p
od i prije 1. 12.
a proti svakom

Imena tih
na listini ovog
Stipe Radić, d
Gjuro Šurmin, C
dr. Lorković, fra
Šutelj
Stipe Bjelovuč
Gjirlić, Džafe
Josip Predavec,
Stojac i Mihalje

Naćin kako
se izvršujući č
Velike Srbije ne
fra Didak-Buntić
dika i uzor hrv
nom žrtvom o
Bosni. Fra Dida
eu. On je bio p
se i ne zna tra
rčanosti da ubi
prsa i prsa.

Ne zaprijeć
lovanje ovog be

popušta. Ovdje je.
sku autonomiju.
elji na monar-
novi, Hrvati se
ili ta hrvatska
rostitati njezine
e republike vodi
epublike, pa je
dviju republika
monarhističnom
jest to da da-
je protudržavna,
te seljačke repu-
liva ostvariva, pa
i zdravu politiku
naše duše:
Hrvatski Narod!

GOD. I.

One svote ne će se naći u izdaticima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na gliciu, kad vrag nosi miliocene na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijenca hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskoga društva. Dać će mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumarskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zaprijeći svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmeđarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravča i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cieli hrvatski narod od posvemašne ekonomiske propasti, koju nju beogradski vlastodržci, ministri Velike Srbije, sistematično provadjavaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proti svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stiepo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoraš, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepusta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Hercegovini. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srečanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprijeći li kralj Velike Srbije daljnje dje-lovanje ovog bogumarskog društva, hrvatska će po-

viest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje naložilo bivših Hrvata, koji sigurno znaju za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zlodihu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije neće ni da čuju, već počamši od šefa šibenske želježnice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno ispoviedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vijeća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni na od onaj dan, kad je pustio Talijane u našu luku nije kamenjem sravnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovoci se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamtiti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničaru i pravča dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrihrvate da ubiju Hrvate je odgovorni urednik dr. Ćedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihi i mišljenju našeg inače dobrog Ćedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaci krivca, ne će nikada više dozvoliti; da se u listu kojemu je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvreda cielom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrihrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadse naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osuđili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove pripreme izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iza nokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prietnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do umorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da ne će dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo ob ovom idealnom komunisti, čigova se smrt na vješalima klasificira osvetom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očevi, da je umro mirno, dostoјanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzravjanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznemirio Alijagić njegovom stojičkom hladnoćom pod vješalima.

„Obznana“ je pozobala dva života, a oba svršiše svoj viek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravedno unutrije uredjenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narod, nikada pok. Drašković ne bi bilo nužde da brani „Obznanu“ ali kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na samii sastali u četiri oka, oba bi bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naočala! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalti gubitak novooslobodenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iza kako uslijedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uredu u Šibeniku gubitak na kamata iznosi K 6.855.926—.

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamatama prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928—.

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568—.

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466—.

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamatama sama četiri mjeseca iznosi K 480.000—.

Suvišni potrošak za razne uteke advokatima iznosi najmanje K 800.000—.

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000—.

Razlika na životnim namirnicama i industrijalnim predmetima iznosi najmanje K 15.000.000—.

Ukupno K 73.708.888—.

Ove brojke govore više nego svi proglaši korupcione uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjem izmjene. Tko će nadoknadi gubitak ovom privrednom i trgovачkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklaštrili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra finančija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitačni gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe finansijalne uprave narod izgubio u kotarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovac, pa onda na Visu, Komiži i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostruko i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uz ampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predviđa kaznu za ministre, koji su narod u novooslobodenim krajevima njihovom čoravom finansijalnom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

GOD. L
oštećenim dad
ništri ne plaše
odgovornosti,
i druge zone
sretni da im j
brzo definitiv
Ako dan
narodnim suza
onda koje ču
glas proti oval
upravu vlastite

Srbski rep

Počam
dana u glavno
slavensku idej
iznimke. Poko
kom kolodvor
pozdravili srbi
učilištar, bio
zatajio je svoj
je sakupljenu
jugoslavenskor
vremena zabo
pozdrav Kralja
sa srbske stran
venci poprimili
prave sale i p
koji se bijahu

Dok su
pretežnom die
jedino Veliki J
objeručke po
vrieme razpr
smo doživili?
gospavija lečel
Hrvata, dok
stupio kritičan
pobjediti hrv
ne sve srbske
Srbi pokopale

Nakon š
dovdanski Ust
i povratio se
hrvatskoj zasta
Hrvata poče
Hrvata širi ide
nije pojave n
mladi zeleneba
sa ponosom
Jugoslavija, n
više bore za j

GOD. I.

oštećenim dade bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklašteni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financija i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu krune nakon 222 dana.

Ako današnja korupcionalna uprava upravlja sa narodnim suzama u cijeloj državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas proti ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji“.

Počam od Strosmajera pa sve do današnjeg dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Izmedju Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilištari, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladost nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Medjutim se je tekom vremena zaboravilo u Srbiji i Crnojgori i na taj pozdrav Kralja Petra, da ga se nakon sloma upravu sa srpske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baci u talog i da se s njim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijahu zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vrieme rata u pretežnom dielu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srbi, dotle su Hrvati u Južnoj Americi objeručke poprimili bili jugoslavensko ime. Za vrieme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Zaime Jugoslavija lečeli su brzojavi u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobediti hrvatsko stanovište, onda sasaće mal da ne sve srbske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: Srbi pokopaše ime Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidojdanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljskoj kruglji. I sad ti mlađi zelumbači, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponosom viču: da je ovo Velika Srbija, a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer neće da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zaslijepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobobnjom idejom jugoslavenstva širi mržnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo rieči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa dronom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vrieme rata po cielom svetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se osloboди i odcepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da niesmo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; *najmanje pak mogu postati nešto četvrtu*, n. pr. Jugoslaviju.“

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije posle rođenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Medju Srbima, Hrvatima i Slovincima toga osjećanja sad nema. Tvrđiti razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to niesmo, besmislica je.“

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi, koji imaju čvrstu volju, da sa hrvatskim republikanicima uredi ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do lične vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesetrogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravo je odulje pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo sledeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u ovoj čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske svести — jedna utješljiva pojava.

Kad no je kamarila bečka i bahatost magjarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tujinskoj najezdji duševno preporodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postaviše temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pivaci u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zvezdom predhodnicom, ostaju velikaući, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cieniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrieme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva idealja, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omiladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlijeka, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigasala krvarajući raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvnog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkazivanju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i braći korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamlio. . . .

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatru rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogašena. Mi Hrvati na bilioni nepristrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podređeni itkomu?

Istina, dogodjaji su nas zbližili — ali nas nisu sljubili u jedno ime. Vieki su nas odigli u dva imena sa posebnim karakteristikama istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigda slići u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravlje svi su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrieme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promenila u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isto slučaj imamo i kod Čitaonice. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zabacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačka ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti lijevo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušmanima hrvatskog naroda, a ponadasve proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“ — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovećim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donašamo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zavjeli i bacili u njihov lažni demokratički tor. Kada smo se otreli njihova tora, dodioše drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezićat na vagi između Srbija i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerili, da mi zemljoradnici nijima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslati od demokrata. Mnogi se težali prevario i povjeravao im. Sada treba da se zemljoradnici otrešu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Težak M. K.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznamjeno s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimili stranku željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastiti hrvatski zemljoradnički organizaciju po uzoru „Srpskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju budzovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobran“.

Na Vaš cij. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma nijime obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poruditko oko finansijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i braničitu hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam saljemo novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svjetski „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav

Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu niesu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da niesu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dočiši adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkašnje do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošle upravi smotru „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.

Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“

Prosto od poštarine.

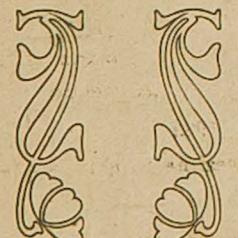
Šibenik, Glavna ulica 108.

Reklamiram br., koji do danas niesam primio.

1922.

(Ime, prezime i tačna adresa).

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisk: Pučka Tiskara :: Šibenik.

<p>Jakov Zaninović - Šibenik</p> <p>Trgovina manufakture na veliko i na malo.</p> <p>3-3</p>	<p>Preporuča se kao domaća tvrtka Staklana VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.</p> <p>Bogato skladište staklene i porcelanske robe. — Staklenih ploča i ogledala svake vrsti i veličine.</p> <p>Opleteni bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit.</p> <p>Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna lukašna roba.</p> <p>Prodaja na malo i na veliko.</p> <p>3-6</p>	<p>Zdravka Spasojevića, Beograd</p> <p>Knjižica</p> <p>Preporučuje slijedeće knjige:</p> <table border="0"> <tr><td>F. M. Dostojevski: Večni Muž</td><td>D. 10</td></tr> <tr><td>" " uvezano</td><td>" 15</td></tr> <tr><td>F. M. Dostojevski: Netočka nevezano</td><td>" 12</td></tr> <tr><td>" " uvezano</td><td>" 15</td></tr> <tr><td>Zločin i kazna</td><td>" 20</td></tr> <tr><td>A. K. Gončarov: Popor (Verina Ljubav)</td><td>" 12</td></tr> <tr><td>" " povezano</td><td>" 15</td></tr> <tr><td>G. Le Bon: Psihološki zakoni razvijica naroda</td><td>" 5</td></tr> <tr><td>F. Kape: Marieta, roman</td><td>" 3</td></tr> <tr><td>Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka</td><td>" 3</td></tr> <tr><td>Žan Hišpin: Čudne smrti</td><td>" 2</td></tr> <tr><td>M. Gorki: Stara Izergika</td><td>" 2</td></tr> <tr><td>" " Straža</td><td>" 2</td></tr> <tr><td>A. de Vinji: Crveni pečat</td><td>" 2</td></tr> <tr><td>G. de Mopasan: Navodi</td><td>" 8</td></tr> <tr><td>Dr. I Prijatelj: Slovenska književnost</td><td>" 6</td></tr> <tr><td>B. Joksimović: Muzički bukvvar</td><td>" 3</td></tr> <tr><td>L. Zrnić: Svetski rat</td><td>" 2</td></tr> <tr><td>" " Narodna věra i dr. žava</td><td>" 3</td></tr> <tr><td>Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman</td><td>" 7</td></tr> <tr><td>A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman</td><td>" 32</td></tr> <tr><td>A. Bordo: Vunena choljina, r.</td><td>" 12</td></tr> <tr><td>A. P. Čechov: Kaštanika, prip.</td><td>" 3</td></tr> <tr><td>M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II.</td><td>" 15</td></tr> <tr><td colspan="2">Opširani katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzeće.</td></tr> </table> <p>3-6</p>	F. M. Dostojevski: Večni Muž	D. 10	" " uvezano	" 15	F. M. Dostojevski: Netočka nevezano	" 12	" " uvezano	" 15	Zločin i kazna	" 20	A. K. Gončarov: Popor (Verina Ljubav)	" 12	" " povezano	" 15	G. Le Bon: Psihološki zakoni razvijica naroda	" 5	F. Kape: Marieta, roman	" 3	Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka	" 3	Žan Hišpin: Čudne smrti	" 2	M. Gorki: Stara Izergika	" 2	" " Straža	" 2	A. de Vinji: Crveni pečat	" 2	G. de Mopasan: Navodi	" 8	Dr. I Prijatelj: Slovenska književnost	" 6	B. Joksimović: Muzički bukvvar	" 3	L. Zrnić: Svetski rat	" 2	" " Narodna věra i dr. žava	" 3	Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman	" 7	A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman	" 32	A. Bordo: Vunena choljina, r.	" 12	A. P. Čechov: Kaštanika, prip.	" 3	M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II.	" 15	Opširani katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzeće.	
F. M. Dostojevski: Večni Muž	D. 10																																																			
" " uvezano	" 15																																																			
F. M. Dostojevski: Netočka nevezano	" 12																																																			
" " uvezano	" 15																																																			
Zločin i kazna	" 20																																																			
A. K. Gončarov: Popor (Verina Ljubav)	" 12																																																			
" " povezano	" 15																																																			
G. Le Bon: Psihološki zakoni razvijica naroda	" 5																																																			
F. Kape: Marieta, roman	" 3																																																			
Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka	" 3																																																			
Žan Hišpin: Čudne smrti	" 2																																																			
M. Gorki: Stara Izergika	" 2																																																			
" " Straža	" 2																																																			
A. de Vinji: Crveni pečat	" 2																																																			
G. de Mopasan: Navodi	" 8																																																			
Dr. I Prijatelj: Slovenska književnost	" 6																																																			
B. Joksimović: Muzički bukvvar	" 3																																																			
L. Zrnić: Svetski rat	" 2																																																			
" " Narodna věra i dr. žava	" 3																																																			
Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman	" 7																																																			
A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman	" 32																																																			
A. Bordo: Vunena choljina, r.	" 12																																																			
A. P. Čechov: Kaštanika, prip.	" 3																																																			
M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II.	" 15																																																			
Opširani katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzeće.																																																				
<p>Blaž Bolanča — Šibenik</p> <p>Trgovina manufakturne robe. Odijela za gospodu.</p> <p>3-6</p>	<p>Pozor Trgovci</p> <p>Naručite si za uzorak: 1. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih ljučavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.—</p> <p>II. 1. Kolekcija 100 komada finih broševa, naušnica, minđuša - prstenja - prikopčnica, narukvica-ogrlica.</p> <p>Lanaca za satove kupija za duhan itd. za 200 din. Šalje pouzeće: Zastupstvo Českih trgovackih kuća.</p> <p>S. Golik Zp. Delnice Hrvatska</p> <p>3-6</p>	<p>Mate Prgin — Šibenik</p> <p>Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica.</p> <p>Trgovina mješovite robe.</p> <p>3-6</p>																																																		
<p>ZLATARIJA A. PETRIĆ — ŠIBENIK Ulica sv. Ivana.</p> <p>Vlastita radionica u narodnom vezu iz filografijske.</p> <p>UMJERENE CIJENE.</p> <p>3-6</p>	<p>Ivan P. Erceg — Šibenik</p> <p>Skladište kuhinjskog posudja, stakla i porculane.</p> <p>Cijene umjerene.</p> <p>3-6</p>	<p>Vinko Šupuk — Šibenik Ulica sv. Ivana.</p> <p>Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost</p> <p>Umjerene cijene.</p> <p>3-6</p>																																																		
<p>Drogarija VINKO VUČIĆ — ŠIBENIK</p> <p>Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o.</p> <p>Optika.</p> <p>Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. Primaju se popravci.</p> <p>3-6</p> 	<p>Ivan Ćicin Šain — Šibenik</p> <p>Trgovina rukotvorne robe. Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvornice prediva i tkiva“ u Šibeniku prodaje na detalj prave vunečne štofove uz tvorničku cijenu. Skladište: Glavna ulica.</p> <p>3-6</p>	<p>I. STJEPUŠIN — SISAK</p> <p>Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potreštine za sva glazbala.</p> <p>3</p>																																																		

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK</p> <p>Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljeno: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svine i svilene vrpe.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivačih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pišaci i risači predmeti. Trgovačke knjige. Ulijene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Guntler Wagner.</p> <p>Muzikalije, like, Okviri. Vrpe i Pribor za pišači stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ — ŠIBENIK</p> <p>Varietet — dnevno od 9—12 sati. Utaz bezplatan. Kuva se izvrstna turska kava. Svako jahih likera.</p> <p>Vlastnik: Antun Dominis i drug</p>
<p>Lječilište Rođatačka Slatina Postaja Grobelno južna željezница</p> <p>Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo.</p> <p>Zdravstvene vode ovih vrela pospješuju probavu, liječe kronične katare želudca i crijeva; piju se proti bolestima jetre, bubrega, deblijini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti.</p> <p>Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>A: Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište gradjevnog materijala</p> <p>Na veliko i na malo.</p>	<p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS.</p> <p>Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split</p> <p>Izradjuje sve vrsti konopa (ručna radnja bez strojeva)</p> <p>Cijene umjerene.</p> <p>Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinsku industriju: Najbolji i najprikladniji.</p> <p>Rasprodaje Nikola Dragičić - Skradin Gjuro Vojvodić - Knin.</p> <p>Glavno skladište</p> <p>BRAĆA MAKALE - ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda.</p> <p>Najsolidnije izrade.</p> <p>Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina Pokućstva sa stolarskom-tapetarskom radionom</p> <p>Rikard Delfin - Šibenik</p> <p>(prije And. Delfin)</p> <p>Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>TVORNICA LEDA - ŠIBENIK</p> <p>TVRTKA PAŠKO RORA</p> <p>SKLADIŠTE PIVE.</p> <p>VALJIVO SUKNA.</p>	<p>GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncerat. Tačna poslužba. Izvrstna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA - ŠIBENIK</p> <p>Brzojavi: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima.</p> <p>Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča. Sapuna, Gradjevnog materijala, Nafte, Benzina, Mašinskog ulja.</p> <p>Sve uz cijene konkurencije.</p> <p>AUTOGARAGE.</p> <p>Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu.</p> <p>Export vina, ulja i rakije na veliko.</p> <p>Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>
<p>3-3</p>	<p>3-3</p>	<p>3-6</p>
<p>3-3</p>	<p>3-3</p>	<p>3-6</p>
<p>3-3</p>	<p>3-3</p>	<p>3-6</p>

HR

Smotra izlazi na 5.
dva dolara godišnje.

Tekuci račun „Sla...

BR. 5.

Pred njekoliko
Pučke Tiskare,
golobrki momak,
slanik mjesne
predne Omladine
skare, da više
Hvnom slučaju,
napredna Omladina
Stavljući
Jug. hac. napr.
tem, mi se nade
čuvati privatnog
vine SHS znati
osuđeti vandali...

CJEDNA DNEVNIKA
W. ŠIBENIK
GLEDALIK
NAUCNI ODSJEK

Poštarina plaćena u gotovu.

HRVATSKI SAMOBRAN

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2. — Oglas po cieniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepotpisana u koš. — Tekući račun „Slavenska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38 004. Zagreb. — Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat. — U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922.

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlaci rješenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riešiti izmedju Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu rješenju protivi današnja korupcionalna vlast, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uredjenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuto je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uredjenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smješan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da obstoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uredjenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstvo. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovincima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!

Medutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredaju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovinci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uredjenje prihvatali ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uredjenje sporazumno ne napravi

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne državnike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkoumnosti i nesvesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci nisu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i slike sa srpskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradsku kamarilu.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim uzurpatorima i, stojeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodređenja hrvatskog naroda, nu uvek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugče tumači borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, nisu nikada do danas pristali niti će pristati, uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog nalogu sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati izmedju samih nas poveli borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvase „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi ne ma ni jedne srpske novine, nema ni jednog srpskog društva, ne ma ni jednog pravog Srpsina, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvovao svoje srpsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se nisu nikada počupali izmedju sebe radi Jugoslavije, oni nisu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srpsku zastavu ni srpsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobijedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju neće hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Druge je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo finacija

Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

Kabinet Ministra finacija.

Br. službeno,

Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“

Šibenik.

Biblioteka Ministarstva finacija moli cenjeno
Uredništvu da obustavi pošiljku svoga lista Ministarstvu finacija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefu Kabineta

Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.
Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg listu i Ministarstvu finacija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslasmo prvi broj na predplatu. Na naš poziv dobili su i gornji odgovor. Mi iz svega srdca begenamo šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo prosvidjeti javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo bađaya davati uz obabdu, otiska za cenzuru još suviše četra est komada, kako da novinari kradu papir, tisk i pišanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medutim, dok ministarstvo finacija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odakle je uzeta ona

popušta. Ovdje
jue.
sku autonomiju,
elji na monar-
novi, Hrvati se
ili ta hrvatska
roštirati njezine
e republike vodi
publike, pa je
dviju republika
monarhističnom

est to da da-
e protudržavna,
e seljačke repu-
va ostvariva, pa
zdravu politiku
naše duše:
Hrvatski Narod!

di štedi!
nog stambova;
i učenju i
abot
orana"
Šibenik.
a moli cjenjeno
oga lista Mini-
nabavku knjiga
te ne dostiže
a Kabineta
ar
slijivo - m. p.
a, poslali smo
u finansija na
io upravljen i
na predplatu.
odgovor: Mi iz
da štedi - ali
avno to je; da
as naredbenim
davati uz oba-
četra na est
apir, lisak i pi-
na i ministrica
inaneja nema
je uzela ona

Jakov Zaninović - Šibenik <p>Trgovina manufakture na veliko i na malo.</p> <p style="text-align: right;">3-3</p>	<p>Preporuča se kao domaća tvrtka Staklena VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.</p> <p>Bogato skladište staklene i porculanske robe. — Staklenih ploča i ogledala svake vrsti i veličine.</p> <p>Opletenih bočuna (demyoku) od 3 do 50 lit.</p> <p>Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna lüksus roba.</p> <p>Prodaja na malo i na veliko.</p> <p style="text-align: right;">3-6</p>	<p>Knjižica Zdravka Spasojevića, Beograd</p> <p>Preporučuje slijedeće knjige:</p> <table border="0"> <tr><td>F. M. Dostojevski: Večni Muž</td><td>D. 10</td></tr> <tr><td>" uvezano "</td><td>" 15</td></tr> <tr><td>F. M. Dostojevski: Netočka nevezano</td><td>" 12</td></tr> <tr><td>" uvezano "</td><td>" 15</td></tr> <tr><td>Zločin i kazna</td><td>" 20</td></tr> <tr><td>A. K. Gončarov: Ponor (Verina Ljubav)</td><td>" 12</td></tr> <tr><td>" povezano "</td><td>" 15</td></tr> <tr><td>G. Le Bon: Psihološki zakoni razvića naroda</td><td>" 5</td></tr> <tr><td>F. Kape: Marieta, roman</td><td>" 3</td></tr> <tr><td>Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka</td><td>" 3</td></tr> <tr><td>Žan Hišpin: Čudne smrti</td><td>" 2</td></tr> <tr><td>M. Gorki: Stara Izergika</td><td>" 2</td></tr> <tr><td>" Straža</td><td>" 2</td></tr> <tr><td>A. de Vinji: Crveni pečat</td><td>" 2</td></tr> <tr><td>G. de Mopasan: Navodi</td><td>" 8</td></tr> <tr><td>Dr. I. Prijatelj: Slovenačka književnost</td><td>" 6</td></tr> <tr><td>B. Joksimović: Muzički bukvaren</td><td>" 3</td></tr> <tr><td>L. Zrnić: Svetski rat</td><td>" 2</td></tr> <tr><td>Narodna-vera i dr. " žava</td><td>" 3</td></tr> <tr><td>Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman</td><td>" 7</td></tr> <tr><td>A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman</td><td>" 32</td></tr> <tr><td>A. Bordo: Vunena choljina, r.</td><td>" 12</td></tr> <tr><td>A. P. Čechov: Kaštanika, prip.</td><td>" 3</td></tr> <tr><td>M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II.</td><td>" 15</td></tr> <tr><td colspan="2">Opširan katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzeće.</td></tr> </table> <p style="text-align: right;">3</p>	F. M. Dostojevski: Večni Muž	D. 10	" uvezano "	" 15	F. M. Dostojevski: Netočka nevezano	" 12	" uvezano "	" 15	Zločin i kazna	" 20	A. K. Gončarov: Ponor (Verina Ljubav)	" 12	" povezano "	" 15	G. Le Bon: Psihološki zakoni razvića naroda	" 5	F. Kape: Marieta, roman	" 3	Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka	" 3	Žan Hišpin: Čudne smrti	" 2	M. Gorki: Stara Izergika	" 2	" Straža	" 2	A. de Vinji: Crveni pečat	" 2	G. de Mopasan: Navodi	" 8	Dr. I. Prijatelj: Slovenačka književnost	" 6	B. Joksimović: Muzički bukvaren	" 3	L. Zrnić: Svetski rat	" 2	Narodna-vera i dr. " žava	" 3	Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman	" 7	A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman	" 32	A. Bordo: Vunena choljina, r.	" 12	A. P. Čechov: Kaštanika, prip.	" 3	M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II.	" 15	Opširan katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzeće.	
F. M. Dostojevski: Večni Muž	D. 10																																																			
" uvezano "	" 15																																																			
F. M. Dostojevski: Netočka nevezano	" 12																																																			
" uvezano "	" 15																																																			
Zločin i kazna	" 20																																																			
A. K. Gončarov: Ponor (Verina Ljubav)	" 12																																																			
" povezano "	" 15																																																			
G. Le Bon: Psihološki zakoni razvića naroda	" 5																																																			
F. Kape: Marieta, roman	" 3																																																			
Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka	" 3																																																			
Žan Hišpin: Čudne smrti	" 2																																																			
M. Gorki: Stara Izergika	" 2																																																			
" Straža	" 2																																																			
A. de Vinji: Crveni pečat	" 2																																																			
G. de Mopasan: Navodi	" 8																																																			
Dr. I. Prijatelj: Slovenačka književnost	" 6																																																			
B. Joksimović: Muzički bukvaren	" 3																																																			
L. Zrnić: Svetski rat	" 2																																																			
Narodna-vera i dr. " žava	" 3																																																			
Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman	" 7																																																			
A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman	" 32																																																			
A. Bordo: Vunena choljina, r.	" 12																																																			
A. P. Čechov: Kaštanika, prip.	" 3																																																			
M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II.	" 15																																																			
Opširan katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzeće.																																																				
Blaž Bolanča — Šibenik <p>Trgovina manufakturne robe. Odjela za gospodu.</p> <p style="text-align: right;">3-6</p>	<p>Pozor Trgovci</p> <p>Naručite si za uzorak: I. koljekciju 600 komada najfinijih umjetničkih ljudavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.—</p> <p>II. 1. Kolekcija 100 komada finih broševa, naušnica, mindjusa - prstenja - prikopčica, narukvica-ogrlica.</p> <p>Lanaca za satove, kutija za duhan itd. za 200 din. — Salje pouzeće: Zastupstvo Českih trgovackih kuća.</p> <p>S. Golik Zp. Delnice Hrvatska</p> <p style="text-align: right;">3-6</p>	<p>— Mate Prgin — Šibenik —</p> <p>Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica.</p> <p>Trgovina mješovite robe.</p> <p style="text-align: right;">3</p>																																																		
ZLATARIJA A. PETRIĆ — ŠIBENIK <p>Ulica sv. Ivana.</p> <p>Vlastita radionica u narodnom vezu iz filigrane.</p> <p style="text-align: right;">3-6</p>	<p>— Ivan P. Erceg — Šibenik —</p> <p>Skladište kuhinjskog posudja, stakla i porculane.</p> <p>Cijene umjerene.</p> <p style="text-align: right;">3-6</p>	<p>— Vinko Šupuk — Šibenik —</p> <p>Ulica sv. Ivana.</p> <p>Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost</p> <p>Umjerene cijene.</p> <p style="text-align: right;">3</p>																																																		
Drogarija VINKO VUČIĆ — ŠIBENIK <p>Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o.</p> <p>Optika. Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. lijecničkom propisu. Primaju se popravci.</p> <p style="text-align: right;">3-6</p>	<p>— Ivan Ćićin Šain — Šibenik —</p> <p>Trgovina rukotvorne robe. Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvornice“ predjava i tkiva u Šibeniku prodaje na detalj prave vunene štofove uz tvorničku cenu.</p> <p>Skladište: Glavna ulica.</p> <p style="text-align: right;">3-6</p>	<p>— I. STJEPUŠIN — SISAK —</p> <p>Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbala.</p> <p style="text-align: right;">3</p>																																																		

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrieme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva idealja, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlijeka, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigasala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečevenog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasušenju živog tiela brvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega loga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i braći korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamlio.

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatu rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogaćena. Mi Hrvati na bilonski nepristrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podredjeni itkomu?

Istina, dogodjaji su nas zbljžili — ali nas niesluhili u jedno ime. Viekovi su nas odieili u dva imena sa posebnim karakteristikama istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigda sliti u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinski maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravlje svih su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrieme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promenila u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonice. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zbacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačka ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti lepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušmanima hrvatskog naroda, a ponadavše proti plaćenim beogradskim neomagaronima.

„Hrvatski Radiša“ — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovećim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donašamo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, naseli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratički tor. Kada smo se otresli njihova tora, dodjele drugi, pak nas straša u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerili, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslati od demokrata. Mnogi se težak prevario i potvjerđuju im. Sada treba da se zemljoradnici otresu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Težak M. K.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznamo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod nacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprinnili stranku željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srpskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer vama inosni spremaju budzovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš cij. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospect za Vaš list, veoma njime obrazovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko finansijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i branicištu hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam saljemo novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svratiste „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu nisu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da nisu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkašnje do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošta upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.

Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“

Prosto od poštarine.

Šibenik, Glavna ulica 108.

Reklamiram br., koji do danas niesam primio.

1922.

(Ime, prezime i tačna adresa).

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.

Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.

Tisk: Pučka Tiskara :: Šibenik.

silešija hiljadu
zagrebačkim O
pokrili putničk
u Dubrovniku
ničkim demon

Audijenc
kralja Velike
tajnim utemelj
Dap će mi sm
saznade za ob
će On uobla
saci zaprijeći
naleže pod im

Što je up
društvo uter
da su neke iz
diencije talija
Hrvata i to ba
jednica, koja
brane i štite e
ekonomске pr
šći, ministri V

U jednoj
što zaključilo
od i prije 1. 1
a proti svakom

Imenom
na listi ovo
Stipica Radić,
Gjuro Šurmin,
dr. Lorković,
Šutelj
Stipe Bjelov
Gjurić, Đašer
Josip Predave
Slojčić i Miho

Način ka
se izvršujućim
Velike Srbije
fra Didak-Bun
dika i uzor hr
nom žrtvom
Bosni. Fra Di
eu. On je bio
se i ne zna tr
ričnosti da u
prsa i prsa.

Ne zapri
lovanje ovog

— Primamo od opazke: Mi smo vinogradari, kako cama u Splitu i u tov lažni demora, dodjšo drugi, sad hoće, da mi daju Srbu i Hrvata, joradnici njima ne agitatore jugoslovinu znali, da su tak prevario i potoci otrebu i ove se organizirati u stanoviste treba da

Težak M. K.
najemo s pouzdanim sadašnjim zemljogradnička stranka. nalaže mnogo nečeli su odlučni, nečeli iz stranke i pro- organizaciju po uzoru treba. Samo na- moći spremaju bu- ne noge i neustanete

Audijenca hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim uteviljenjem ovoga protuhrvatskog društva. Da je mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumrskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima ūšaci zaprijeći svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Vliske Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo uteviljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmeđarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cieli hrvatski narod od posvemašne ekonomske propasti, koju mu beogradski vlastodršci, ministri Velike Srbije, sistematično provadjavaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proti svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipe Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stipe Bjeloušić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoraš, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepusta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Herceg-Bosni. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprijeći li kralj Velike Srbije daljnje dje-lovanje ovog bogumrskog društva, hrvatska će po-

One svote ne će se naći u izdatcima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na grlicu, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Viest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje ušlo bivših Hrvata, koji sigurno znaju za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zlodihu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije ne će ni da čuju, već počamši od šefa šibenske želježnice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno isповiedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vijeća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujan i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Taliiane u našu luku nije kamenjem srušnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamtiti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničaru i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrihrvate da ubijaju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihi i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći krivca, ne će nikada više dozvoliti; da se u listu kojem je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvreda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrihrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadsve naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

Prosto od poštarine.
Glavna ulica 108.
niesam primio.
tačna adresa.

drugovi.
Miho Jerinić.
ibenik.

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK Glavna ulica.</p> <p>Uvijek dobro opskrbljeno: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svine i svilene vrpce.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivačih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pišači i risači predmeti. Trgovačke knjige. Ulijene i acquarel boje, crnila i tuš u svim bojama, svjetske tvornice Güntler Wagner. Muzikalije, like, Okviri. Vrpce i Pribor za pisači stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p>	<p>KAFANA „ISTRAS“ — ŠIBENIK</p> <p>Varieté — dnevno od 9—12 sati. Ulaz bezplatan. Kuva se izvrstna turska kava. Svakojakih likera. Vlastnik: Antun Dominis i drugi</p>
<p>Lječilište Rogatačka Statina Postaja Grobelno južna željezница</p> <p>Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styin vrelo i Donati vrelo.</p> <p>Zdravstvene vode ovih vrela pospiješuju probavu, liječe kronične katare želudca i crijeva; piju se proti bolestima jetre, bubrege, debljini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti.</p> <p>Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>A. Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište gradjevnog materijala</p> <p>Na veliko i na malo.</p>	<p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split</p> <p>Izradjuje sve vrste konopa (ručna radnja bez strojeva)</p> <p>Cijene umjerene. Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>Originalni grčki kamen za mlinove i mlinsku industriju: Najbolji i najprikladniji. Rasprodaje Nikola Dragišić - Skradin Gjuro Vojvodić - Knin. Glavno skladište</p> <p>BRAĆA MAKALE — ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda.</p> <p>Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina Pokućstva sa stolarskom-tapetarskom radionom Rikard Delfin - Šibenik (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>TVORNICA LEDA — ŠIBENIK</p> <p>TVRTKA PAŠKO RORA</p> <p>SKLADIŠTE PIVE.</p> <p>VALJIVO SUKNA.</p>	<p>GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncerat. Tačna poslužba. Izvrstna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA — ŠIBENIK</p> <p>Brzojavi: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VEIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima.</p> <p>Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča, Sapuna, Gradjevnog materijala, Nafte, Benzina, Mašinskog ulja.</p> <p>Sve uz cijene konkurencije.</p> <p>AUTOGARAGE.</p> <p>Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu.</p> <p>Export vina, ulja i rakije na veliko.</p> <p>Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>

Poštarsina plaćena u gotovu.

HRVATSKI SAMOBRAN

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglas po cieniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepotpisana u koš. — Tekući račun „Slavenska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38-004. Zagreb. — Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat. — U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922.

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlaci riešenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riešiti između Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu riešenju protivi današnja korupcionalna vlast, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uredjenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uredjenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smješan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da obstoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srpske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srpskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uredjenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstvo. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovincima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!

Medutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto van prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredaju svaki za sebe i Srbij i Hrvati i Slovinci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uredjenje prihvatali ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uredjenje sporazumno ne napravi

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne državnike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkoumnosti i nesvesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom".

Mi držimo, da hrvatski republikanci nisu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i slike sa srpskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradska kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srpskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim usurpatorma i, stoeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodredjenja hrvatskog naroda, nu uviek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugče tumači borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieći o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, nisu nikada do dina pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitanice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog naloga sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati između samih nas poveli borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvate „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi nema ni jedne srbske novine, nema ni jednog srpskog društva, nema ni jednog pravog Srbinu, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvovao svoje srbsko ime i, poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se nisu nikada počupali između sebe radi Jugoslavije, oni nisu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srbsku zastavu ni srbsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vredni ona druga: odlučniji pobjeduje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Druge je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija

Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
Kabinet Ministra finančnoga
Br. službeno.

Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“

Šibenik.

Biblioteka Ministarstva finančnoga moli cjenjeno Uredništvu da obustavi posilku svoga lista Ministarstvu finančnoga, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta

Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg listu i Ministarstvu finančnoga na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslamo prvi broj, na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz sveg srca begenamo šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo prosvjedovati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo bađava davati uz oba dva otiska za cenzuru još suviše četra est komada, kako da novinari kradi papir, lisak i pišanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon,

Medjutim, dok ministarstvo finančnoga nema pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je uzeta ona

silesija hiljadu zagrebačkim pokrili putničkim u Dubrovniku ničkim demone

Audijencijal kralja Velike tajnim utemeljeno. Dap će mi saznaće za obću. On uobičajeni zaprijeći na nalaže pod imenom

Što je upravno društvo uljene da su neke izmijeđi dijencije talijani Hrvata i to bjeđničara, koji će brane i štite ekonomiske preši, ministri Vladi

U jednoj što zaključilo od i prije 1. 1. a proti svakom

Imena ih na listu ovog Stipica Radić, Gjuro Šurmin, dr. Lorković, Šutelj

Stipeo Bjelovar Gjurić, Džafer Josip Predavec Stojić i Mihal J

Način kako se izvršujući Velike Srbije fra Didak-Buntika i uzor hrvatskog žrtvom Bosni. Fra Didak-Ču. On je bio se i ne zna tražiti učrćanosti da ubla prsa i prsa.

Ne zaprije

lovanje ovog b

NAN Poštarina plaće va u gotovu.

GOD. I.

GOD. I.

HRVATSKI SAMOBRAN

Str. 3.

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izvratio zagrebačkim Održavatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama proti hrvatskom narodu?

One svote neće se naći u izdatcima ministarstva finansija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na grlicu, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijencija hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskog društva. Da će mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumirskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zaprijeći svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmeđarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite hrvatski narod od posvemašnje ekonomske propasti, koju mu beogradski vlastodršći, ministri Velike Srbije, sistematično provadjavaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proti svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listi ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stiepol Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoraš, Josip Predavez, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepusta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Hercegovini. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprijeći li kralj Velike Srbije daljnje djejanje ovog bogumirskog društva, hrvatska će po-

vjest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje našlo bivših Hrvata, koji sigurno znaju za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zlodublu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije neće ni da čuju, već počamši od šefa šibenske želježnice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno isповiedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vijeća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Taliiane u našu luku nije kamenjem sravnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamtiti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničara i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Održavate da ubiju Hrvate je odgovorni urednik dr. Ćedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihi i mišljenju našeg inače dobrog Ćedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći kriveca, ne će nikada više dozvoliti; da se u listu kojem je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvreda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Održavata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadavse naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove pripreme izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iza nokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prijetnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do unzorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da neće dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo ob ovom idealnom komunistu, čigova se smrt na vješalima klasificira osvetom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očevideći, da je umro mirno, dostojanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzrujavanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićev smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznemirio Alijagić njegovom stojičkom hladnoćom pod vješalima.

„Obznana“ je pozobala dva života, a oba svršiše svoj vek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravedno unutrije uređenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narod, nikada pok. Drašković ne bi bilo nužde da brani „Obznanu“ ali kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na sami sastali u četiri oka, oba bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naočala! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalti gubitak novoslobodenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iza kako uslijedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uredu u Šibeniku gubitak na kamata iznosi K 6.855.926—.

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamatama prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928—.

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568—.

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466—.

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamatama sama četiri mjeseca iznosi K 480.000—.

Suvišni potrošak za razne uteke advokatima iznosi najmanje K 800.000—.

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000—.

Razlika na životnim namirnicama i industrijalnim predmetima iznosi najmanje K 15.000.000—.

Ukupno K 73.708.888—.

Ove brojke govore više nego svi proglaši korupcione uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjem izmjene. Tko će nadoknaditi gubitak ovom privrednom i trgovačkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklaštrili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra financija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitaci gubitak?

Uzmeno li još svote, koje je krvnjom sadašnje slabe finansijske uprave narod izgubio u kotarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovac, pa onda na Visu, Komiži i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostuko i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uzampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predviđa kaznu za ministre, koji su narod u novooslobodjenim krajevima njihovom čoravom finansijskom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

oštećenim da
nisti ne plaše
odgovornosti,
i druge zone
sretni da im je
brzo definitivno

Ako dan
narodnim suza
onda koje čuju
glas proti oval
upravu vlastite

Srbski rep

Počam o
dana u glavno
slavensku ideju
iznimke. Poko
kom kolodvor
pozdravili srbs
učilištar, bio
zatljaj je svoj
je sakupljenu
jugoslavenskom
vremena zabo
pozdrav Kralja
sa srbske stran
venci poprimili
prave sale i po
koji se bijaju

Dok su
pretežnom dijel
jedino Veliki S
objeručke pop
vrieme razprava
smo doživili?

gostavlja lečel
Hrvata, dok s
stupio kričan
pobjediti hrvat
ne sve srbske
Srbi pokopala

Nakon ši

dovoljno Usl

i po atio se

hrvaskoj zasta

Hrvata pogo

Hrvata širi ide

nije pojave na

mladi zelimb

sa ponosom v

Jugoslavija, na

više bore za je

Poštarina plaće va u gotovu.

GOD. I.

"HRVATSKI SAMOBRAN"

Str. 5.

juni.

ovršena. Bacimo
strošak gubitak
va, koji su pre-
im zavlačenjem
222 dana iz

žale bez kamata
bitak na kama-
K 6.855.926—.
ga gubitak na
ivatnom kursu
K 4.400.928—.

gubitak

K 2.096.568—.

ijma, gubitak

K 1.865.466—.

na nakon evaku-

četiri mjeseca

K 480.000—.

oke advokatima

K 800.000—.

vibnja do svrhe

K 40.800.000—.

ama i industri-

K 15.000.000—.

K 73.708.888—.

svi proglaši-ko-

za visu svetu

eni hotimčinam

oknaditi gubitak

adu?

znađe sigurno

bi li on mogao

st svi oni koji

ušni način okla-

o tražili od mi-

la. Šibenčanima

ogromni za njih

krivnjom sada-

d izgubio u ko-

vac, pa onda na

mirne duše ovaj

samo na 150

e nadodati ovaj

se uzampas i

podkomisiju za

uli Ustav pred-

rod u novooslo-

novom financijal-

ste oštelili, nema

pobrinuo, da se

Svim onim zaslijepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobožnjom idejom jugoslavenstva širi mružnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo rieči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa dronom Jašom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

"Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, tribili za vrieme rata po cielom svetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se osloboodi i odcepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da niesmo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; *najmanje pak mogu postati nešto četvrto, n. pr. Jugoslaveni.*

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije posle rodjenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Medju Srbima, Hrvatima i Slovincima toga osjećanja sad nema. Tvrditi razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to niesmo, besmislica je".

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi, koji imaju čvrstu volju, da sa hrvatskim republikanicima urede ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li na vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesetrogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravio je odulje pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo slijedeće njegove misli:

"Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u ovoj čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske svести — jedna utješljiva pojava.

Kad no je kamarila bečka i bahatost magarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tudjinskoj najezdi duševno preporodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postavili temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pivaci u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zvezdom predhodnicom, ostaju velikau, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cieniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrieme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva idealja, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlijeka, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigasala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupecije, partizanstva i nečuvenog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasapljenju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i braći korupeciju, kakve nigda Balkan nije zapamlio. . . .

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatrju rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogaćena. Mi Hrvati na bilonsi nepristrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podređeni itkomu?

Istina, dogodjaji su nas zbližili — ali nas niesu sluhili u jedno ime. Viekovi su nas odigli u dva imena sa posebnim karakteristikam istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigdje slići u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje.

Cist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravljie svi su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrieme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promenila u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonica. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zbacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačke ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti lepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušanima hrvatskog naroda, a ponadasve proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“ — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovečim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donašamo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski tor. Kada smo se otresli njihova tora, dodjele drugi, pak nas straže u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerili, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslati od demokrata. Mnogi se težak prevario i povjerovali im. Sada treba da se zemljoradnici otresu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“. Težak M. K.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznamemo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod aacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimili stranku željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srbskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju budzovanje u ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš ej. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vas list, veoma nijime obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko finansijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i branitelju hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam šaljemo novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresna Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svratiste „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu niesu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da niesu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkašnje do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotru „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.

Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“

Prosto od poštarine.

Šibenik, Glavna ulica 108.

Reklamiram br., koji do danas niesam primio.

1922.

(Ime, prezime i tačna adresa).

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Mihal Jerinić.
Tisk: Pučka Tiskara :- Šibenik.

Poštarina plaće ia u gotovu.

GOD. I.

GOD. I.

HRVATSKI SAMOBRAN

Str. 7.

— Primamo od opazke: Mi smo inogradnici, kako cama u Splitu i u novi lažni demokrati, dodjeli drugi, ad hoc, da mi daju Srba i Hrvata, inradnici njima ne agitatore jugoslaviju znali, da su ak prevario i poticici otresu i ove se organizirati u tanovištu treba da Težak M. K.

najemo s pouzdanim adasima zemljoradnica stranaka*. nalaze mnogo nečeli su odlučni, niti iz stranke i proizvodnju po uzoru treba. Samo načini spremaju hrvatske nove i neustanete

na*, kojim nam Šaradovani, odgovarajući i možu svetu i brani

da-nam pošaljete u koju svrhu Vam od 48 dinara za klub „Kvaternik“ 7. klub „Kvaternik“

di Hrvati, koji u hrvatske mladosti, ji klub,

STVA.

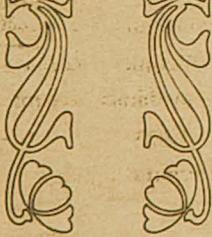
i nam se predplatnik smi redovito postansku upravu nestaje naše smotre, afrag sa opaskom: dotični adresat se predplatnicima nek 2 ili 27 u svakom i smotre „Novinsku

Prosto od poštarnice, glavna ulica 108. niesam primio. ačna adresa).

drugovi.

Alo Jerinic.

benik.

Jakov Zaninović - Šibenik <hr/> Trgovina manufakture na veliko i na malo. 3-6	Preporuča se kao domaća tvrtka Staklena VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42. Bogato skladište staklene i porcelanske robe. — Staklenih ploča i ogledala svake vrsti i veličine. Opletenih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit. Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba. Prodaјa na malo i na veliko. 3-6	Zdravka Spasojevića, Beograd Knjižica Preporučuje slijedeće knjige: F. M. Dostojevski: Večni Muž D. 10 " uvezano " " 15 F. M. Dostojevski: Netočka nevezano " 12 " uvezano " 15 Zločin i kazna " 20 A. K. Gončarov: Ponor (Verina Ljubav) " 12 " povezano " 15 G. Le Bon: Psihološki zakoni razvoja naroda " 5 F. Kape: Marieta, roman " 3 Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka " 3 Žan Hišpin: Čudne smrti " 2 M. Gorki: Stara Izergika " 2 " Straža " 2 A. de Vinji: Creni pečat " 2 G. de Mopasan: Navodi " 8 Dr. I. Prijatelj: Slovenska književnost " 6 B. Joksimović: Mušički bukvare " 3 L. Zrnčić: Sveti rati " 2 Narodna vera i dr. " žava " 3 Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman " 7 A. T. Pismenski: Hiljadu duša, roman " 32 A. Bordo: Vunena choljina, r. " 12 A. P. Čechov: Kaštanica, prip. " 3 M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II. " 15 Opširani katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzeće. 3
Blaž Bolanča — Šibenik <hr/> Trgovina manufakturne robe. Odijela za gospodu. 3-6	Pozor Trgovci Naručite si za uzorak: I. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih ljučavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.— II. 1. Kolekcija 100 komada finih broševa, naušnica, minduša - prstenja - prikopčenica, narukvica-ogrlica. Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Šalje pouzeće: Zastupstvo Čeških trgovackih kuća. S. Golik Zp. Delnice Hrvatska 3-6	Mate Prgin — Šibenik Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica. Trgovina mješovite robe. 3-6
ZLATARIJA A. PETRIĆ — ŠIBENIK Ulica sv. Ivana. Vlastita radionica u narodnom vezu iz filigrane. 3-6	UMJERENE CIJENE. Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o. Optika. Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. Primaju se popravci. 3-6	Ivan P. Erceg — Šibenik Skladište kuhinjskog posudja, stakla i porculane. Cijene umjerene. 3-6
Drogarija VINKO VUČIĆ — ŠIBENIK Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o. Optika. Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. Primaju se popravci. 3-6	Ivan Ćićin Šain — Šibenik Trgovina rukotvorne robe. Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvornice prediva i tkiva u Šibeniku“ prodaje na detalj prave vunene štofove uz tvorničku cenu. Skladište: Glavna ulica. 3-6	Vinko Šupuk — Šibenik Ulica sv. Ivana. Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost. Umjerene cijene. 3
 	I. STJEPUŠIN — SISAK Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbala. Skladište: Glavna ulica. 3	

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK</p> <p>Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljeno: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svile i svilene vrpce.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivačih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A. GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pišaci i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i aquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Guntler Wagner. Muzikalije, like, Okvir, Vrpce i Pribor za pisači stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varieté — dnevno od 9—12 sati. Ulaž bezplatan. Kuva se izvrstna turska kava. Svakojakih likera. Vlastnik: Antun Dominis i drug</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina</p> <p>Postaja Grobelno južna željezница</p> <p>Lječilište ima tri vrele. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo.</p> <p>Zdravstvene vode ovih vrela pospiješuju probavu, liječe kronične katare želudca i crijeva; piju se proti bolestima jetre, bubrega, deblijini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti.</p> <p>Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinsku industriju: Najbožji i najprikladniji. Rasprodaje Nikola Dragić — Skradin Gjuro Vojvodić — Knin.</p> <p>Glavno skladište</p> <p>BRAĆA MAKALE — ŠIBENIK</p>	<p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa</p> <p>Nikola Tomić i Drugovi — Split —</p> <p>Izradjuje sve vrsti konopa (ručna radnja bez strojeva) Cijene umjerene. Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>— GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncerat. Tačna poslužba. Izvrstna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA — ŠIBENIK</p> <p>Brzojavi: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima.</p> <p>Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča, Sapuna, Gradjevnog materijala, Nafte, Benzina, Mašinskog ulja.</p> <p>Sve uz cijene konkurencije.</p>
<p>TVORNICA LEDA — ŠIBENIK</p> <p>TVRTKA PAŠKO RORA</p> <p>SKLADIŠTE PIVE.</p> <p>VALJIVO SUKNA.</p>	<p>SREĆKO BOGIĆ — ŠIBENIK</p> <p>Glavna ulica 44.</p> <p>Zastupstvo i ekskluzivna prodaja cipela „Zagrebačke tvornice cipela d. d.“ za Šibenik i sjev. Dalmaciju.</p> <p>En gros et en detail.</p>	<p>AUTOGARAGE.</p> <p>Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu.</p> <p>Export vina, ulja i rakije na veliko.</p> <p>Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>

Poštarina plaćena u gotovu.

NASLOVNA STRANICA

HRVATSKI SAMOBRAN

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cieniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepotpisana u koš. — Tekući račun „Slavenska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38-004. Zagreb. — Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat. — U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3. 11

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922.

GOD. I.

Veliča Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlači rješenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riešiti između Beograda i Zagreba, dokle unutar granica vlastite države, jer se tomu rješenju protivi današnja korupciona vlada, u kojoj kralj „Veliča Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uredjenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uredjenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smješan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da obstoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uredjenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstvo. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovencima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!

Medutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredaju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovenci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uredjenje prihvatali ako ne svi, a ono sigurno velikā većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uredjenje sporazumno ne napravi

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne državnike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkoumnosti i nesvesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci nisu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i slike sa subškim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradска kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim usurpatorma i, stoeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodređenja hrvatskog naroda, nu uvek granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugče tumači borbu hrvatskog naroda, zastupan po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, nisu nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog nalogu sa strane Krajevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati između samih nas poveli borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvāše „Jugovinašimal“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi ne na ni jedne srbske novine, nema ni jednog srpskog društva, ne na ni jednog pravog Srbinu, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvovao svoje srpsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se nisu nikada potčupali između sebe radi Jugoslavije, oni nisu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srpsku zastavu ni srpsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Drugo je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo finacija

Kraljevine Srbia, Hrvata i Slovenaca

Kabinet Ministra finančnoga

Br. službeno.

Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvo „Jadranskog Samobrana“

Šibenik.

Biblioteka Ministarstva finančnoga moli cenjeno Uredništvo da obustavi pošiljku svoga lista Ministarstva finančnoga, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta

Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg listi i Ministarstvu finančnoga na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslasmo prvi broj na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz sveg srđa begenamo šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo prosvjedovati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo badava davati uz oba otiska za cenzuru još suviše četrnaest komada, kako da novinari kradu papir, tisk i pisanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medjutim, dok ministarstvo finančnoga nemaju pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je uzeta ona

GOD. L.
silešija hijad
zagrebačkim
pokrili putni
u Dubrovnik
ničkim democ

Audijen
kralja Velič
tajnim utemel
Dap će mi se
saznade za o
će On uobla
šaci zaprijeći
nalaze pod ir

Što je u
društvo utem
da su neke iz
diencije talij
Hrvata i to b
jednici, koji
brane i štite
ekonomski pr
šći, ministri V

U jednoj
što zaključilo
od i prije 1. 1

Imena til
na listini ovog
Slipica Radić,
Gjuro Šurmin,
dr. Lorković,
Šutej ,
Slijevo Bjelovar
Gjurić, Džafer
Josip Predave
Stojić i Mihal

Način ka
se izvršujućim
Velike Srbije i
fra Džidak-Bunt
dika i uzor hr
nom žrtvom o
Bosni. Fra Dž
ću. On je bio
se i ne zna tra
rčanosti da ul
prsa i prsa.

Ne zaprije

lovanje ovog b

popušta. Ovdje
aje.
sku autonomiju,
elji na monar-
novi, Hrvati se

ili ta hrvatska
rostirati njezine
republike, vodi
republike, pa je
dvije republike
monarhističnom

jest to da
e protudržavna,
e seljačke repu-
va ostvariva, pa
zdravu politiku
naše duše:
Hrvatski Narod!

di štedil!

brana^a

Šibenik.

ja moli cenjeno

roga lista Mini-

nabavku knjiga

te ne dostize

fa Kabineta

ar

čitljivo - m. p.

a, poslali smo

tvi finaneija na

bio upravljen i

na predplatu.

odgovor. Mi iz

da štedi, ali

javno to je, da

nas naredbenim

davati uz oba-

se četra est

papir, tisk i pí-

ima i ministrima

finanacija nema

je uzeta ona

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izručio zagrebačkim Odrihvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama proti hrvatskom narodu?

One svote neće se naći u izdatećima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na grliću, kad vrag nosi milijune na bačve!

1-2

3-3

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijenca hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskog društva. Da p'či mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumirskega društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima ušaci zapriječi svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, prema je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmeđarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cieli hrvatski narod od posvemašne ekonomski propasti, koju mu beogradski vlastodršči, ministri Velike Srbije, sistematično provadaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo povijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proti svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutej Jurić prof. Janković Stjepan, Stipeo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, fra Mijo Kotoraš, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti prepusta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zapločnički utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Herceg-Bosni. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna frag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprijeći li kralj Velike Srbije daljnje djelovanje ovog bogumirskega društva, hrvatska će po-

vest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje našlo bivših Hrvata, koji sigurno znaju za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zlodihu pišu, da treba poubjijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije neće ni da čuju, već počamši od šefa šibenske želježnice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno isповijedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vijeća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni naši onaj dan, kad je pustio Taliiane u našu luku nije kamenjem srušnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovači se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamtiti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničaru i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrihryate da ubiju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihi i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći krive, neće nikada više dozvoliti; da se u listu kojem je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeča i gadna uvreda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrihryata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadse naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove prirepine izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iza nokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prietnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do umorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da ne će dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo ob ovom idealnom komunisti, čigova se smrt na vješalima klasificira osvetom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očevideći, da je umro mirno, dostoјanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzrujavanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srdce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prijavljom. Još ju je više uznenirio Alijagić njegovom stojičkom hladnoćom pod vješalima.

„Obznana“ je pozobala dva života, a oba svršiše svoj viek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravedno unutarnje uredjenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narod, nikada pok. Draškoviću ne bi bilo nužde da brani „Obznanu“ ali kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na sami sastali u četiri oka, oba bi bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naočala! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalu gubitak novooslobodenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iza kako uslijedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uredu u Šibeniku gubitak na kamata iznosi K 6.855.926—.

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamatama prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928—.

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568—.

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466—.

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamatama sama četiri mjeseca iznosi K 480.000—.

Suvišni potrošak za razne utoke advokatima iznosi najmanje K 800.000—.

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000—.

Razlika na životnim namirnicama i industrijalnim predmetima iznosi najmanje K 15.000.000—.

Ukupno K 73.708.888—.

Ove brojke govore više nego svi proglaši korupcione uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjem izmjene. Tko će nadoknaditi gubitak ovom privrednom i trgovackom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklaštrili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra financija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitaci gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe finansijske uprave narod izgubio u kotarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovac, pa onda na Visu, Komiži i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostruko i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uzampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predviđa kaznu za ministre, koji su narod u novooslobodenim krajevima njihovom čoravom finansijskom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

oštećenim dade
nistro ne plaše
odgovornosti,
i druge zone n
srelni da im je
brzo definitivn

Ako dana
narodnim suza
onda koje čude
glas protiv ovak
upravu vlastito

SRPSKI REP

Počam o
dana u glavno
slavensku ideju
iznimke. Poko
kom kolodvoru
pozdravili srbs
čučilistar, bio
zatajio je svoju
je sakupljenu
jugoslavenskom
vremena zabor
pozdrav Kralja
sa srbske strane
venci poprimili
prave šale i po
koji se bijaju

Dok su S
pretežnom dijelu
jedino Veliki S
objeruće pop
vrieme razprava
smo doživili? N
goslavija lečeli
Hrvata, dok s
stupio kritičan
pobjediti hrvats
ne sve srbske
Srbij pokopaše

Nakon što
dovdanski Usta
i povratio se
hrvatskoj zastav
Hrvata počeо
Hrvata širi idej
nije pojava na
mladi zelimbać
sa ponosom v
Jugoslavija, na
više bore za je

uni.
vršena. Bacimo
trofali gubitak
a, koji su pre-
m zavlačenjem
222 dana, i za
ale bez kamata
itak na kama-
K 6 855.926—.
a gubitak na
ratnom kursu
K 4 400.928—.
gubitak
K 2 096.568—.
ma, gubitak
K 1.865.466—.
nakon evaku-
ćelir zjesece
K 480.000—.
ke advokatima
K 800.000—.
biljba do svrhe
K 40.800.000—.
na i industri-
K 15.000.000—.
K 73.708.888—.
vi proglaši
za višu svotu
eni hotimičnim
knaditi gubitak
du?
znde sigurno
bi li on mogao
st svi oni koji
nišni način okla-
tražiti od mi-
u Šibenčanima
ogromni za njih
krivnjom sada-
d izgubio u ko-
rac, pa onda na
mirne duše ovaj
sam na 150
e nadodati ovoj
se uzamps i
podkonsiju za
uti Ustav pred-
rod u novooslo-
vom finacial-
te ošteti, nema
pobrinuo, da se

oštećenim dade bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklašteni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financija i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu kruna nakon 222 dana.

Ako današnja korupcionala uprava upravlja sa narodnim suzama u cilju državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas proti ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji”.

Počam od Strosmajera pa sve do današnjih dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Između Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilištarji, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladost nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Medutim se je tekom vremena zaboravilo u Srbiji i Crnojgori i na taj pozdrav Kralja Petra, da ga se nakon sloma uprav sa srpske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baci u talog i da se s njim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijaju zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vrieme rata u pretežnom dielu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srb, dotle su Hrvati u Južnoj Americi objeručke poprimili bili jugoslavensko ime. Za vrieme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Za ime Jugoslavija lečeli su brzozavi u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobediti hrvatsko stanovište, onda sasaće mal da ne sve srpske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: Srbi pokopaše ime Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidojdanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljskoj kruglji. I sad ti mlađi zelembaći, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponosom viču: da je ovo Velika Srbija, a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer ne će da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zasljepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobožnjom idejom jugoslavenstva širi mržnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo reći, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa drom. Jašom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vrieme rata po cijelom svetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se osloboди i odciepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da niesmo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunistva neće, već što ne mogu; *najmanje pak mogu postati nešto četvrtu*, n. pr. Jugoslaveni.

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije poslije rođenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Medju Srbima, Hrvatima i Slovincima toga osjećanja sad nema. Tvrditi razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to niesmo, besmislica je“.

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi, koji imaju čvrstu volju, da sa hrvatskim republikanicima urede ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li no vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesetrogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravio je odujje pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo slijedeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u ovoj čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske sviesti — jedna ntješljiva pojava.

Kad no je kamarila bečka i bahatost magjarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustku tudjinskoj naježdi duševno preporodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternik, koji postaviše temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pričaci u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zvezdom predhodnicom, ostaju velikoui, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cieniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo, tmasto i zablatasto vrieme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenерисаног времена, bez ikakva idealja, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omiladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mleka, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemeniku hegemoniju? Kad je ona ožigasala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvenog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasapljenju živog tiela brvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega loga prelazi, a podpagnula je svoju šiju da podrži i brani korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamto.....

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatu rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogaćena. Mi Hrvati na bilensi neprislane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podređeni itkomu?

Istina, dogodjaji su nas zbljžili — ali nas niesu sluhili u jedno ime. Viekovi su nas odielili u dva imena sa posebnim karakteristikama istoka i zapada, pa ova dva imena neće se nigdje slići u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje.

Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

"Hrvatski Sokol" u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravljie svih su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrieme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promenula u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonica. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zabacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

"Hrvatska žena". — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težacke ili gospodske ruke.

"Hrvatska mladost". — Organizacija hrvatske mladosti lepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušmanima hrvatskog naroda, a ponadusvo proti plaćenim beogradskim neomagaronima.

"Hrvatski Radiša" — Zagreb, Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovećim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primajmo od jednog Hrvata vinogradara i donašamo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, najveći demokratskim perjancima u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas žaveli i bacili u njihov lažni demokratski top. Kada smo se otreli njihova tora, dodješe drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo ježićac na vagi izmedju Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerili, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslati od demokrata. Mnogi se težak prevario i povjerovali im. Sada treba da se zemljoradnici otrese i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve "Težačke Sloge".

Hrvatski zemljoradnici. — Kako sazajemo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime "Hrvatska zemljoradnička stranka". Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprišili stranku željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru na "Srbski zemljoradnički zadruge". Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju budzovanje u ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo "Hrvatskog Samobrana".

Na Vaš ej. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šljete prospekt za Vaš list, veoma nijime obrađovani, odgovaram Vas, da ćemo svakako poraditi oko finansijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i braniti hrvatsku misao.

S togo smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam Šljemo novčanom dozvaničicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub "Kvaternik" Zagreb, Svratiste "Slovenac" Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav
Hrvatski akad klub "Kvaternik".
Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu niesu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upate obrate na gornju klub.

ODGOVORI UREDNIŠTA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da niesu primili zadnji broj, dok smo i redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: "Ne prima" ili "Ne poznat", a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkašnje do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotru "Novinsku reklamaciju", koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.

Upravi smotre: "Hrvatski Samobran"

Prosto od poštarine.

Šibenik, Glavna ulica 108.

Reklamiram br., koji do danas niesam primio.

1922.

(Ime, prezime i tačna adresa).

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisk: Pučka Tiskara :: Šibenik.

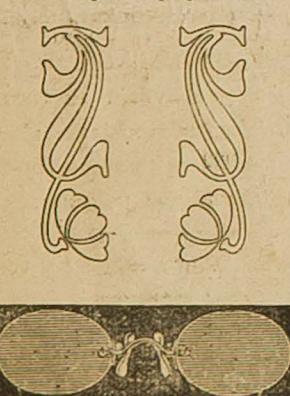
— Primamo od opazke: Mi smo vinoigradari, kako cama u Splitu i u njihov lažni demora, dodješte drugi, da mi daju Srba i Hrvata, boradnici njima ne agitatore jugoslavensku znali, da su tak prevario i poticaj otresu i ovde se organizirati u tanovisti treba da Težak M. K.

nećemo s pouzdane adresa zemljoradnička stranka". Valaze mnogo neči su odlučni, ne i iz stranke i organizaciju po uzoru treba. Samo načini spremaju buduće noge i neustanete

, kojim nam štadovani, odgovarajući i možu svetu i brani la nam poslati u koju svrhu Vam od 48 dinara za klub „Kvaternik“ 7. klub „Kvaternik“. Hrvati, koji u hrvatske mladosti, i klub.

TVA. nam se predplatimo i redovito poštansku upravu destoje naše smotre, trag sa opaskom: otični adresat se rediplatnicima nek ili 27 u svakom smotre „Novinsku

Prosto od poštare. avna ulica 108. jesam primio. na adresi. rugovi. ho Jerinie. enik.

Jakov Zaninović - Šibenik Trgovina manufakture na veliko i na malo. 3-3	Preporuča se kao domaća tvrtka Staklana VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42. Bogato skladište staklene i porcelanske robe. — Staklenih ploča i ogledala svake vrsti i veličine. Opletenih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit. Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba . Prodaja na malo i na veliko. 3-6
Blaž Bolanča — Šibenik Trgovina manufakturne robe. Odijela za gospodu. 3-6	Pozor Trgovci Naručite si za uzorak: I. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih ljučavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.— II. Kolekcija 100 komada finih broševa, naušniča, minduša - prstenja - prikopnica, narukvica-ogrlica. Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Šalje pouzećem: Zastupstvo Českih trgovачkih kuća. S. Golik Zp. Delnice Hrvatska 3-6
ZLATARIJA A. PETRIĆ — ŠIBENIK Ulica sv. Ivana. 3-6	Mate Prgin — Šibenik Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica. Trgovina mješovite robe. 3-6
Drogarija VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o. Optika. Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. Primaju se popravci. 3-6	Ivan P. Erceg - Šibenik Skladište kuhinjskog posudja, stakla i porculane. Cijene umjerene. 3-6
Ivan Ćićin Šain - Šibenik Trgovina rukotvorne robe. — Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvornice prediva i tkiva u Šibeniku“ prodaje na detalj prave vunene štofove uz tvorničku cenu. Skladište: Glavna ulica. 3-6	Vinko Šupuk - Šibenik Ulica sv. Ivana. Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost Umjerene cijene. 3-6
	I. STJEPUŠIN - SISAK Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbala. 3

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljeno: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svine i svilene vrpe.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivačih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pišači i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Günther Wagner. Muzikalije, like, Okviri, Vrpce i Pribor za pisači stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varieté — dnevno od 9—12 sati. Ulaž bezplatan. Kuva se izvrstna turska kava. Svakojakih likera. Vlastnik: Antun Dominis i drug</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željezница</p> <p>Lječilište ima tri vrele. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo.</p> <p>dravstvene vode ovih vrela pospiješuju probavu, liječe kronične katare želudca i crijeva; piju se proti bolestima jetre, bubregta, deblijini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti.</p> <p>Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>A. Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište gradjevnog materijala</p> <p>Na veliko i na malo.</p>	<p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split</p> <p>Izradjuje sve vrsti konopa (ručna radnja bez strojeva)</p> <p>Cijene umjerene. Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinsku industriju:</p> <p>Najbolji i najprikladniji Rasprodaje Nikola Dragišić — Skradin Gjuro Vojvodić — Knin. Glavno skladište</p> <p>BRAĆA MAKALE — ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda.</p> <p>Najsolidnije izrade. Uz najpovoljnije cijene prodaje</p> <p>Trgovina Pokućtva sa stolarskom-tapetarskom radionom</p> <p>Rikard Delfin — Šibenik (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>TVORNICA LEDA — ŠIBENIK</p> <p>TVRTKA PAŠKO RORA</p> <p>SKLADIŠTE PIVE.</p> <p>VALJIVO SUKNA.</p>	<p>GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncerat. Tačna poslužba. Izvrstna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA — ŠIBENIK</p> <p>Brzojavi: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima.</p> <p>Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča, Sapuna, Gradjevnog materijala, Naste, Benzina, Mašinskog ulja.</p> <p>Sve uz cijene konkurencije.</p> <p>AUTOGARAGE.</p> <p>Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu.</p> <p>Export vina, ulja i rakije na veliko.</p> <p>Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>

GOD. I

- ŠIBENIK
od 9-12 sati.
latan.
turska kava.
likera.
omnis i drug

MP. ŠIBENIK
vornice „Sufida“
u SHS.
umjetnog gnoja.

O i Tapesarije
izvoda.
radbe.
jene prodaje
okućiva
skom radionom
- Šibenik
(Delin)
prostorije).

- ŠIBENIK
BENIK.
telefon inter. 38.
u žitaricama i
ma.
ve, Pirinča. Sa-
terijala, Naste,
kog uija.
akurecije.
AGE.
ju sa vlastitim
stvima:
moru, teretnim
po suhu.
kije na veliko.
Dalmaciju tvo-
ra u Šibeniku.

ss 1/22 - 2. IV.
tr. 1/22 - 2. IV.

GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ DANILOVIĆ“
Poštarina plaćena u gotovu.
NAUČNI ODSJEK

HRVATSKI SAMOBRAN

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cieniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepotpisana u koš. — Tekući račun „Slavenska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38 004. Zagreb. — Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat. — U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922.

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlaci rješenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riešiti između Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu rješenju protivi današnja korupciona vlada, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uredjenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svjetu, a ponadasa kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uredjenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smješan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da obстоji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako: „Pri državnom uredjenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstvo. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovincima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!

Medutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku premá inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredjuju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovinci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uredjenje prihvatali ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uredjenje sporazumno ne napr-

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne državnike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkoumnosti i nesviesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom.

Mi držimo, da hrvatski republikanci nisu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i slike sa srpskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pućkim suzama beogradska kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim usurpatorma i, stoeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodredjenja hrvatskog naroda, nu uviek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugčije tumači borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, nisu nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvačali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog loga sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati između samih nas poveli borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvase „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi neina ni jedne srpske novine, nema ni jednog srpskog društva, nema ni jednog pravog Srbinu, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvovoao svoje srpsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se niesu nikada počupali između sebe radi Jugoslavije, oni niesu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srpsku zastavu ni srpsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobijeduje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Druge je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija

Kraljevine Srbia, Hrvata i Slovenaca

Kabinet Ministra financija.

Br. službeno.

Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvo „Jadranskog Samobrana“

Sibenik.

Biblioteka Ministarstva financija moli cenjeno Uredništvo da obustavi pošiljku svoja lista Ministarstvu financija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta

Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg listi i Ministarstvu financija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslasmo prvi broj, na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz sveg srca begenamo šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo proučavati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mi moramo badava davati uz obadva otiska za cenzuru još suviše četrnaest komada, kako da novinari kradi papir, tisk i pišanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medutim, dok ministarstvo financija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je uzeta ona

silešija hiljadu zagrebačkim pokrili putnički u Dubrovniku ničkim demom

Audijencija kralja Velike tajnim utemeljeno. Dap će mi sna saznade za obreće On noblašći šaci zaprijeći nazele pod im

Što je upr društvo uterne da su neke izm dijenje talijan Hrvata i to ba jednica, koji brane i štite ekonomiske pro še, ministri Ve

U jednoj što zaključilo od i prije 1. 1. a profi svakom

Imena tih na listini ovog Stipica Radić, Gjuro Šernić, dr. Lorković, Šutej

Stipe Bjelovar Gjurić, Džafer Josip Predavec Stojić i Mihal J

Način kak se izvršujući Veilike Srbije fra Didak-Bunti dika i uzor hrvatnom žrtvom Bosni. Fra Didak. On je bio se i ne zna, tražeći srećanosti da ubrza i prsa. Ne zaprije lovanje ovog be

ji popusta. Ovdje
ljuje
atsku autonomiju.
melji na monar-
osnovi, Hrvati se
biti ta hrvatska
prostirati njezine
ke republike vodi
republike, pa je
ih dviju republike
a monarhističnom
jest to da da-
ije protudržavna,
ke seljačke repu-
stva ostvariva, pa
i zdravu politiku
a naše duše:
o Hrvatski Narod!

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izručio zagrebačkim Odrihrvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama proti hrvatskom narodu?

One svote neće se naći u izdatcima ministarstva finančija, ali dà za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na grliću, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijenca hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim uteviljenjem ovoga protuhrvatskog društva. Da p. mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumarskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u saci zaprijeći svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmeđarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cieli hrvatski narod od posvemašnje ekonomskе propasti, koju mu beogradski vlastodršci, ministri Velike Srbije, sistematično provadjavaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo pouibijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proti svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stiepol Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoras, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepušta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zapločnički utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Hercegovini. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprijeći li kralj Velike Srbije daljnje dje-lovanje ovog bogumarskog društva, hrvatska će po-

viesť u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje naložilo bivših Hrvata, koji sigurno znade za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zloduhu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije neće ni da čuju, već počamši od šefa šibenske želježnice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno isповiedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vijeća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Talijsane u našu luku nije kamenjem sravnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovači se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamtiti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničara i pravaš dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrihrvate da ubiju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihi i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći kriveca, ne će nikada više dozvoliti; da se u listu kojem je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvreda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrihrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadavše naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove pripreme izdaše istu osudu, dok više vredni smrad iza nokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prijetnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do umorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da neće dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo ob ovom idealnom komunisti, čigova se smrt na vješalima klasificira osvetom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očevideći, da je umro mirno, dostojanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzrujavanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i intelligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznemirio Alijagić njegovom stojičkom hladnoćom pod vješalima.

„Obznana“ je pozobala dva života, a oba svršiše svoj viek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravedno unutarnje uredjenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narod, nikada pok. Draškoviću ne bi bilo nužde da brani „Obznanu“ ali kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na sami sastali u četiri oka, oba bi bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naocāla! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalti gubitak novooslobodenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iako uslijedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uredu u Šibeniku gubitak na kamata iznosi K 6.855.926—.

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamatama prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928—.

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568—.
Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466—.

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamatama sama četiri mjeseca iznosi K 480.000—.

Suvišni potrošak za razne utoke advokatima iznosi najmanje K 800.000—.

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000—.

Razlika na životnim namirnicama i industrijalnim predmetima iznosi najmanje K 15.000.000—.
Ukupno K 73.708.888—.

Ove brojke govore više nego svi proglaši korupcione uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjeni izmjene. Tko će nadoknadi gubitak ovom privrednom i trgovačkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklaštrili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra financija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitačni gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe financijalne uprave narod izgubio u kotarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovac, pa onda na Visu, Komizi i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostoku i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uzamps i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predviđa kaznu za ministre, koji su narod u novooslobodenim krajevima njihovom čoravom finansijskom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

Smotra izlazi na
dva dolara godišnje
Tekući račun . . .
U

BR. 3.

Veli
Sve što se
tanja u našoj n
mljnici postaje
nevidimo nitili je
dalio i moglo re
dakle unutar gr
riješenju protiv
koj je kralj „Vel
vjeruje, a hrv
kušali sve što su
hrvatske samou
čujućim faktorim
dašnje predloge
skom narodu, p
svolu hrvatsku
ostajalo druge n
njegove zahajev
Memorandum
stranom svjetu,
na pojmljivo sh
o kojem prije t
morandum se lu
Hrvati unutar s
hovo politički,
na republikanski
seca ovaj zahajev
lazi odaziva koc
strane diplomaci
Jedna hrv
srbsku Monarhij
gram srbske re

GOD. I.

ijuni.
lovršena. Bacimo
astrosaltui gubitak
ova, koji su pre-
nim zavlačenjem
222 dana iz
bez kamata

bilak na kama-
ta
K 6 855.926—.

uga gubitak na
rivalnom kursu
K 4.400.928—.

a, gubitak
K 2.096.568—.

ajma, gubitak
K 1.865.466—.

na nakon evaku-
a četiri mjeseca
K 480.000—.

toke advokatima
K 800.000—.

sviljna do svrhe
K 40.800.000—.

čama i industri-
E K 15.000.000—.

o K 73.708.888—.

svi proglaši-
i za višu svolu

ećeni hotimčin
doknaditi gubitak
radu?

l znade sigurno
te bi li on mogao

ost svi oni koji
dušni način okla-

o tražiti od mi-
da Šibenčanima

ogromni za njih

e krivnjom sada-
od izgubio u ko-

ovac, pa onda na
mirne duše ovaj

o samo na 150
ale nadodali ovoj

se uzampe i
podkomisiju za

nu Ustav pred-
narod u novooslo-
ravom finansijsk-
vete ošteti, nema

et pobrinuo, da se

Poštarna plaćena u gotovu.

HRVATSKI SAMOBRAN

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cieniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepotpisana u koš.

Tekući račun „Slavenska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38.004. Zagreb.

Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat.

U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlaci riešenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riešiti između Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu riešenju protivi današnja korupcionalna vladu, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uredjenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumaći u stranom svetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uredjenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smješan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da obstoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uredjenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstvo. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovencima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!

Medjutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku premá inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredaju svaki za sebe i Srbji i Hrvati i Slovenci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uredjenje prihvatali ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uredjenje sporazumno ne napravi

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne državnike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkoumnosti i nesvesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci niesu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i slike sa srpskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradsku kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim usurpatorma i, stoeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odrstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodredjenja hrvatskog naroda, nu uvek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugčije tumači borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, niesu nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog nalogu sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati izmedju samih nas poveli borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvase „Jugovinašima!“ U celoj našoj državi pa ni u dalekoj Americi nema ni jedne srpske novine, nema ni jednog srpskog društva, nema ni jednog pravog Srbina, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvovao svoje srpsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se niesu nikada počupali izmedju sebe radi Jugoslavije, oni niesu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srpsku zastavu ni srpsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobjeđuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju neće hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Druge je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija

Kraljevine Srbia, Hrvata i Slovenaca

Kabinet Ministra finančija.

Br. službeno.

Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“

Sibenik.

Biblioteka Ministarstva finančija moli cenjeno Uredništvu da obustavi pošiljku svoga lista Ministarstva finančija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefu Kabineta

Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p. Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg lista i Ministarstvu finančija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslasmo prvi broj, na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz svega srdca begenamo šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo prosvidovati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo badava davati uz oba otiska za cenzuru još suviše četra est komada, kako da novinari kradu papir, tisk i pisanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Međutim, dok ministarstvo finančija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je užeta ona

silešija hiljadu zagrebačkim O pokrili putnički u Dubrovniku ničkim demons

Audijencij kralja Velike tajnim utemelj Dap će mi sm saznaće za obće On uoblašci šaci zaprijeći naloze pod im

Što je upr društvo utem da su neke iz dijencije talija Hrvata i to ba jedničara, koji brane i štite ekonomiske preši, ministri V

U jednoj što zaključilo od i prije 1. 1

Imena tih na listini ovog Stipica Radić, Gjuro Šurmin, dr. Lorković, Šutelj

Stipe Bjelov Gjurić, Džafer Josip Predavec Stojac i Mih

Način ka se izvršujući Velič Srbije fra Didak-Bun dika i uzor nom žrtvom Bosni. Fra Dić ū. On je bio se i ne zna trčanosti da u prsa i prsa. Ne zapri lovanje ovog

i popnuta. Ovdje
uje.
tsku autonomiju,
elji na monar-
snovi, Hrvati se
biti ta hrvatska
prostirati njezine
republike vodi
republike, pa je
dviju republika
monarhističnom

jest to da da-
ije protudržavna,
ke seljačke repu-
stva ostvariv, pa
i zdravu politiku
naše duše:
o Hrvatski Narod!

udi štedil!
obrana?
Šibenik,
eja moli cenjeno
svoga lista Mini-
za nabavku knjiga
iu, te ne dostiže
sefa Kabinet
ekar
nečitljivo - m. p.
aja, poslali smo
rstvu finaneija na
bio upravljen i
oj, na predplatu.
odgovor. Mi iz
eta, da štedi. ali
ti javno to je; da
nas naredbenim
va davati uz oba-
vise, četra ne
o papir, tisak i pi-
tvima i ministrima
o finančna nema
klije uzeta ona

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izručio zagrebačkim Odrihrvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama proti hrvatskom narodu?

One svole ne će se naći u izdatcima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na grliću, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijencija hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskog društva. Da p. mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznaće za obstanak ovog bogumarskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zaprijeći svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmeđarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite hrvatski narod od posvemašnje ekonomiske propasti, koju mu beogradski vlastodršci, ministri Velike Srbije, sistematično provadaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proti svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stiepo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoraš, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Mihov Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepušta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Veličke Srbije ne-najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odrorda hrvatskog naroda u Herceg-Bosni. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprijeći li kralj Velike Srbije daljnje dje-lovanje ovog bogumarskog društva, hrvatska će po-

vjet u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje naložilo bivših Hrvata, koji sigurno znaju za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zloduhu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije ne će ni da čuju, već počamši od šefa šibenske želježnice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno isповiedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Veliku Srbiju.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vijeća ima da zahvali nam Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Taliiane u našu luku nije kamenjem sravnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamtiti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničara i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrihrvate da ubijaju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihi i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upušta u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći krivca, neće nikada više dozvoliti; da se u listu kojem je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvrieda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrihrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadovo naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove pripreme izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iza nokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prijetnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do unorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da ne će dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo ob ovom idealnom komunisti, čigova se smrt na vješalima klasificira osvetom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očeviđci, da je umro mirno, dostojanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzravjanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za ū nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznemirio Alijagić njegovom stojčkom hladnoćom pod vješalima.

„Obznana“ je pozobala dva života, a oba svršiše svoj viek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za poštenu i pravedno unutrije uredjenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narod, nikada pok. Draškoviću ne bi bilo nužde da brani „Obznanu“ ali kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na sami sastali u četiri oka, oba bi bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naočala! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni* dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalni gubitak novooslobodenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iza kako uslijedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uredu u Šibeniku gubitak na kamatama iznosi K 6.855.926—.

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamatama prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928—.

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568—.

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466—.

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamatama sama četiri mjeseca iznosi K 480.000—.

Suvišni potrošak za razne uteke advokatima iznosi najmanje K 800.000—.

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000—.

Razlika na životnim namirnicama i industrijalnim predmetima iznosi najmanje K 15.000.000—.

Ukupno K 73.708.883—.

Ove brojke govore više nego svi proglaši korupcione uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjem izmjene. Tko će nadoknadi gubitak ovom privrednom i trgovačkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni, koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklarištili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra finančija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitačni gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe finansijalne uprave narod izgubio u kotarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovac, pa onda na Visu, Komži i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostruko i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uz ampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predviđa kaznu za ministre, koji su narod u novooslobodenim krajevima njihovom čoravom finansijalnom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

oštećenim daci
nistri ne plaše
odgovornosti,
i druge zone
sretni da im je
brzo definiti
Ako dan
narodnim suz
onda koje čue
glas proti ova
upravu vlastiti

Srbski re
Počam
dana u glavne
slavensku idej
iznimke. Pok
kom kolodvor
pozdravili srbi
učilištar, bio
zatajio je svo
je sakupljenu
jugoslavensko
vremena zabr
pozdrav Kralj
sa srbske stra
venci poprimi
prave šale i p
koji se bijaju

Dok su
pretežnom die
jedino Veliki
objeruće po
vrieme razpr
smo doživili?
gosavija leće
Hrvata, dok
stupio kritičar
pobjediti hrve
ne sve srbske
Srbi pokopaju

Nakon i
dovdanski Us
i povratio se
hrvatskoj zast
Hrvata poče
nije pojavje
mladi zelimb
sa ponosom
Jugoslavija, r
više bore za

juni.

ovršena. Bacimo
strošak gubitak
va, koji su pre-
im zavlačenjem
222 dana iz-

žale bez kamata
bitak na kama-
K 6.855.926—.

ga gubitak na
ivatnom kursu
K 4.400.928—.

gubitak

K 2.096.568—.

ajna, gubitak

K 1.865.466—.

na nakon evaku-

četiri mjeseca

K 480.000—.

oke advokatima

K 800.000—.

svihnja do svrhe

K 40.800.000—.

ama i industri-

K 15.000.000—.

K 73.708.888—.

svi proglaši-
i za višu svotu

čeni hotimičnim

loknaditi gubitak

radu?

j znade sigurno

e bi li on mogao

ost svi oni, koji

dušni način okla-

o tražili od mi-

da Šibenčanima

ogromni za njih

krivnjom sada-

od izgubio u ko-

vac, pa onda na

mirne duše ovaj

o samo na 150

le nadodati ovoj

se uzumpas i

podkomisiju za

nuti Ustav pred-

arod u novooslo-

avom finacialjal-

ote oštelili, nema

t pobrinuo, da se

oštećenim dade bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklašteni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financija i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu kruna nakon 222 dana.

Ako današnja korupcionala uprava upravlja sa narodnim suzama u cijeloj državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas proti ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji“.

Počam od Strosmajera pa sve do današnjeg dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Izmedju Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilišta, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladost nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Medutim se je tekom vremena zaboravilo u Srbiji i Crnojgori i na taj pozdrav Kralja Petra, da ga se nakon sloma uprava sa srbske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baciti u talog i da se s njim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijahu zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vrieme rata u pretežnom dielu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srbi, dotle su Hrvati u Južnoj Americi objeručke poprimili bili jugoslavensko ime. Za vrieme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Zaime Jugoslavija lečeli su brzojavci u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobjediti hrvatsko stanovište, onda sasaće mal da ne sve srbske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: Srbi pokopaše ime Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidođanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljskoj kruglji. I sad ti mlađi zelembaći, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponosom viču: da je ovo Velika Srbija, a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer neće da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zaslijepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobolnjom idejom jugoslavenstva širi mržnju izmedju Hrvata najbolja poruka ovo malo rieči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa dronom Jasmom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vrieme rata po cijelom svetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se osloboди i odcepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da nesmo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; *najmanje pak mogu postati nešto četvrti*, n. pr. Jugoslaveni.“

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se svijest o narodnosti dobije poslije rodjenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Medju Srbima, Hrvatima i Slovincima toga osjećanja sad nema. Tvrđiti razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to niesmo, besmislica je.“

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi, koji imaju čvrstu volju, da sa hrvatskim republikanicima urede ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što dan danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li na vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesetrogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravio je odulje pismo pašem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo slijedeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u ovoj čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske svijesti — jedna utješljiva pojava.

Kad no je kamarila bečka i bahatost magarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tujdinskoj najezdji duševno preporodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postaviše temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pivaci u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zvezdom predhodnicom, ostaju velikau, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cieniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrieme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva idealja, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlijeka, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemeniku hegemoniju? Kad je ona ožigasala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvenog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasapljenju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i braći korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamio.

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatu rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogaćena. Mi Hrvati na bilonski nepristrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podređeni itkomu?

Istina, dogodjaji su nas zbližili — ali nas nisu sluhili u jedno ime. Viekovi su nas odielili u dva imena sa posebnim karakteristikam istoka i zapada, pa ova dva imena neće se nigdaju slići u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Cist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravlje svi su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrieme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promenula u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonice. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zbacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti ca organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačka ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti lepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušmanima hrvatskog naroda, a ponadasve proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“ — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovečim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donašamo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratički tor. Kada smo se otresli njihova tora, dodjoše drugi, pak nas straže u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi izmedju Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerili, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da ti ljudi poslati od demokrata. Mnogi se težak prevario i povjerovali im. Sada treba da se zemljoradnici otrese i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznamo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimili stranka željeni promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srpskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju budzovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš ej. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma njime obradovani, odgovaram Vam, da ćemo svakako poraditi oko finansijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i branicičtu hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam šaljemo novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijeli godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svratiste „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav

Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.
Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu nisu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da niesu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkašće do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.

Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“

Prosto od poštarine.

Šibenik, Glavna ulica 108.

Reklamiram br. _____, koji do danas niesam primio.

1922.

(Ime, prezime i tačna adresa).

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.

Izdavatelj i odgovorni urednik: Mihal Jerinić.

Tisk: Pučka Tiskara :- Šibenik.

— Primamo od
bez opazke: Mi smo
vinogradari, kako
nicama u Splitu i u
njihov lažni demo-
tora, dodješte drugi,
Sad hoće, da mi
nedjeli Srba i Hrvata.
njoradnici njima ne
agitatore jugosla-
viju nisu znali, da su
vežak prevario i po-
daci otreći, i ove
se organizirati u
stamovištu treba da
Težak M. K.

zajemimo s pouzdane
sadašnja zemljorad-
joradnica stranka*.
nalaze mnogo ne-
ali su odlučni, ne
ili iz stranke i pro-
ganizaciju po uzoru
i treba. Samo na-
mo spremaju bu-
ste noge i neustanete

ana*.
g., kojim nam sa-
bradovan, odgovra-
o finansijalno i mo-
i budi svetu i brani
da nam pošajete
u koju svrhu Vam
u od 48 dinara za
klub „Kvaternik“
klub „Kvaternik“.
di Hrvati, koji u
hrvatske mladosti,
jiji klub.

ŠTVA.
i nam se predplat-
k smo mi redovito
a poštansku upravu
nestje naše smotre.
strag sa opaskom:
dotični adresat se
predplatnicima nek
ili 27 u svakom
i smotre „Novinsku“

Prosto od
poštarine.
lava ulica 108.
niesam primio.
načna adresa).

Jakov Zaninović - Šibenik

Trgovina manufakture na veliko i na
malo.

Preporuča se kao domaća tvrtka
Staklana VJ. FRANZ, Zagreb
Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.

Bogato skladište staklene i porculan-
ske robe. — **Staklenih ploča** i ogle-
dala svake vrsti i veličine.

Opletenih bocuna (demyoku) od 3
do 50 lit.

Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i
elektriku. Najfinija **Kristalna luksus**
roba.

Prodaja na malo i na veliko.

Blaž Bolanča — Šibenik

Trgovina manufakturne robe.
Odijela za gospodu.

Pozor Trgovci

Naručite si za uzorak: 1. kolekciju
600 komada najfinijih umjetničkih lju-
bavnih i pikantnih karata svakih 10.
druge vrste: za din. 185.—

II. 1. Kolekcija 100 komada finih bro-
ševa, naušnica, mindjuša - prstenja -
prikopčenica, narukvica-ogrlica.

Lanaca za satove kutija za duhan
itd. za 200 din. Šalje pouzećem: Za-
ступstvo Českih trgovачkih kuća.

S. Golik Zp. Delnice Hrvatska

ZLATARIJA**A. PETRIĆ — ŠIBENIK**

Ulica sv. Ivana.

Vlastita radionica u narodnom vezu
iz filigrane.

UMJERENE CIJENE.**Mate Prgin — Šibenik**

Veliki pribor šešira i sagova domaćih
tvornica.

Trgovina mješovite robe.

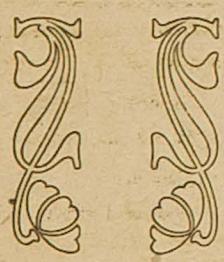
**Drogarija
VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK**

Skladište kemijskih proizvoda, laka,
boja, gumenih predmeta i o.

Optika.

Naočala — Cvikera.
Izvršuje svaku izradbu po okul.
ljećničkom propisu.

Primaju se popravci.

Ivan P. Erceg - Šibenik

Skladište kuhinjskog posudja, stakla
i porculane.

Cijene umjerene.

Ivan Ćićin Šain - Šibenik

— Trgovina rukotvorne robe. —
Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvori-
nice prediva i tkiva u Šibeniku“
prodaje na detalj prave vunene što-
fove uz tvorničku cenu.

Skladište: Glavna ulica.

**Knjižica
Zdravka Spasojevića, Beograd****Preporučuje slijedeće knjige:**

F. M. Dostojevski: Večni Muž	D. 10
” ” uvezano	” ” 15
F. M. Dostojevski: Netočka	
nevezano	” 12
uvezano	” 15
Zločin i kazna	” 20
A. K. Gončarov: Ponor (Ve- rina Ljubav)	” 12
povezano	” 15
G. Le Bon: Psihološki zakoni	
razvijača naroda	” 5
F. Kape: Marieta, roman	” 3
Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka	” 3
Žan Hišpin: Čudne smrti	” 2
M. Gorki: Stara Izergika	” 2
” Straža	” 2
A. de Vinji: Crveni pečat	” 2
G. de Mopasan: Navodi	” 8
Dr. I. Prijatelj: Slovenačka	
knjizvenost	” 6
B. Joksimović: Muzički bukvare	” 3
L. Zrnić: Svetski rat	” 2
Narodna vera i dr.	” 3
Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti,	
istočnački roman	” 7
A. T. Pismenski: Hiljadu duša,	
roman	” 32
A. Bordo: Vunena choljina, r.	” 12
A. P. Čechov: Kaštanka, prip.	” 3
M. M. Vukićević: Istorija S.	
H. S., I. II.	” 15
Opširan katalog na zahtjev ša- ljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzeće.	

Vinko Šupuk - Šibenik

Ulica sv. Ivana.

Prodaja električnog materijala za
visoku i nisku napetost

Umjerene cijene.

I. STJEPUŠIN - SISAK

Preporuča najbolje tambure, žice,
partiture i ostale potrebštine za sva-
rane glazbala.

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljeno: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svilene vrpece.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivačih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pišači i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Guntler Wagner. Muzikalije, like, Okviri. Vrpece i Pribor za pisači stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varijetet — dnevno od 9—12 sati. Uzor bezplatan. Kuva se izvrstna turska kava. Svakojakih likera. Vlastnik: Antun Dominis i drug</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željezница</p> <p>Lječilište ima tri vrele. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo.</p> <p>Zdravstvene vode ovih vrela pospiješuju probavu, lječe kronične katare želudca i crijeva; piju se proti bolestima jetre, bubrega, deblijini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti.</p> <p>Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>A. Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište gradjevnog materijala</p> <p>Na veliko i na malo.</p>	<p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split —</p> <p>Izradjuje sve vrsti konopa (ručna radnja bez strojeva)</p> <p>Cijene umjerene.</p> <p>Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>Originalni grčki kamen za</p> <p>Mlinove i mlinsku industriju: Najbolji i najprikladniji. Rasprodaje</p> <p>Nikola Dragišić — Skradin</p> <p>Gjuro Vojvodić — Knin.</p> <p>Glavno skladište</p> <p>BRAĆA MAKALE — ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda.</p> <p>Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje</p> <p>Trgovina Pokućta sa stolarskom-tapetarskom radionom</p> <p>Rikard Delfin — Šibenik (prije And. Delfin)</p> <p>Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>TVORNICA LEDA — ŠIBENIK</p> <p>TVRTKA PAŠKO RORA</p> <p>SKLADIŠTE PIVE.</p> <p>VALJIVO SUKNA.</p>	<p>GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncerat. Tačna poslužba. Izvrstna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA — ŠIBENIK</p> <p>Brzojav: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima.</p> <p>Prodaja: Šećera, Kave, Pirinča, Sapuna, Gradjevnog materijala, Nafte, Benzina, Mašinskog ulja.</p> <p>Sve uz cijene konkurenčije.</p> <p>AUTOGARAGE.</p> <p>Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu.</p> <p>Export vina, ulja i rakije na veliko.</p> <p>Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>

oštećenim dade bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklašteni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financa i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu kruna nakon 222 dana.

Ako današnja korupciona uprava upravlja sa narodnim suzama u cijeloj državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas proti ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji“.

Počam od Strosmajera pa sve do današnjih dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Između Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilištari, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladost nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Medutim se je tekom vremena zaboravilo u Srbiji i Crnojgori i na taj pozdrav Kralja Petra, da ga se nakon sloma uprava sa srbske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baci u talog i da se s njim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijahu zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vreme rata u pretežnom dielu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srbi, dotle su Hrvati u Južnoj Americi objeručke poprimili bili jugoslavensko ime. Za vreme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Za ime Jugoslavija lečeli su brzozavi u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobjediti hrvatsko stanovište, onda sasaće mal da ne sve srbske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: Srbi pokopaše ime Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidođdanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljskoj kružnji. I sad ti mlađi zelembaći, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponosom viču: da je ovo Velika Srbija, a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer neće da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zasljepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobogenjom idejom jugoslavenstva širi mržnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo reči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa droni. Jašom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vreme rata po cijelom svetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se osloboди i odciepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da nesmo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; *najmanje pak mogu postati nešto četvrtu, n. pr. Jugoslaviju*.“

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije posle rodjenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Među Srbima, Hrvatima i Slovincima toga osjećanja sad nema. Tvrditi razumu da smo jedan narod i ako po osjećaju to nesmo, besmislica je.“

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi, koji imaju čvrstu volju, da sa hrvatskim republikanicima urede ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što dan danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li no vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesetrogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravio je odulje pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo slijedeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u ovoj čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske svести — jedna utješljiva pojava.

Kad no je kamarila bečka i bahatost maggarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tudjinskoj najezdzi duševno preporodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postaviše temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pričaci u povesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zvezdom predhodnicom, ostaju velikau; koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cieniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrieme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva idealja, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlijeka, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigasala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvenog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasupljenju živog tila hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpseudula je svoju šiju da podrži i braniti korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamlio....

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatu rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogaćena. Mi Hrvati na bilensi neprislane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podredjeni itkomu?

Istina, dogodjaji su nas zbližili — ali nas niesu sluhili u jedno ime. Viekovi su nas odielili u dva imena sa posebnim karakteristikama istoka i zapada, pa ova dva imena neće se nigda slići u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravljie svih se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrieme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promenula u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonice. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zabacile njihovo ime, treba da se ponovno budu naživati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačka ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti lepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušmanima hrvatskog naroda, a ponadasve proti plaćenim beogradskim neomagaronima.

„Hrvatski Radiša“ — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovećim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donašamo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski tor. Kada smo se otresli njihova tora, dodješte drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerili, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslati od demokrata. Mnogi se težaci prevario i povjeravao im. Sada treba da se zemljoradnici otresu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanoviste treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“. Težak M. K.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznamo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovarateli ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimili stranku željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srbskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer i vama innoši spremaju budzovanje u ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš ej. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma nijime obrađovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko finansijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i braniti hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam saljemo novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naš je adresu Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svratiste „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu niesu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da niesu primili zadnji broj, dok smo i redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotre natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotra nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkašnje do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošle upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.

Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“

Prosto od
poštarine.

Šibenik, Glavna ulica 108.

Reklamiram br., koji do danas niesam primio.

1922.

(Ime, prezime i tačna adresa).

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisk: Pučka Tiskara :: Šibenik.

— Primamo od
z opazke: Mi smo
vinogradari, kako
icama u Splitu i u
ihov lažni demo-
ra, dodješe drugi,
sad hoće, da mi
suđu Srba i Hrvata.
joradnici njima ne
agitatore jugosla-
viju nisu znali, da su
uk prevario i po-
čeli otreći i ove
se organizirati u
tanovište treba da
Težak M. K.
najemo s pouzdane
adresa zemljorad-
nica stranka".
nalaze mnogo ne-
li su odlučeni, ne
i iz stranke i pro-
inaciju po uzoru
treba. Samo na-
nosti spremaju bu-
ne i neustane

na*,
, kojim nam sa-
radavani, odgo-
financijalne i mo-
budi svetu i brani
da nam pošalje
u koju svrhu Vam
od 48 dinara za
klub „Kvaternik“
7.
lub „Kvaternik“.
ili Hrvati, koji u
hrvatske mladosti,
i klub.

TVA.
nam se predplat-
smo mi redovito
poštansku upravu
estje neće smotre-
rag sa opaskom:
otični adresat se
redplatnicima nek
ili 27 u svakom
smotre „Novinsku“

Prosto od
poštarske
svna ulica 108.
esam primio.
ra adresa).

ugovi.
ho Jerinić.
nik.

Jakov Zaninović - Šibenik <hr/> Trgovina manufakture na veliko i na malo. 3-3	Preporuća se kao domaća tvrtka Staklana VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42. Bogato skladište staklene i porcelanske robe. — Staklenih ploča i ogledala svake vrsti i veličine. Opletenih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit. Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba. Prodaja na malo i na veliko. 3-6	Zdravka Spasojevića, Beograd <hr/> Knjižica Preporučuje slijedeće knjige: F. M. Dostojevski: Večni Muž D. 10 " " uvezano " " 15 F. M. Dostojevski: Netočka nevezano " 12 " " uvezano " 15 Zločin i kazna " 20 A. K. Gončarov: Ponor (Verina Ljubav) 12 " " povezano " 15 G. Le Bon: Psihološki zakoni razvijanja naroda 5 F. Kape: Marieta, roman 3 Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka 3 Žan Hišpin: Čudne smrti 2 M. Gorki: Stara Izergika 2 " " Straža 2 A. de Vinji: Crveni pečat 2 G. de Mopasan: Navodi 8 Dr. I. Prijatelj: Slovenska književnost 6 B. Joksimović: Mužički bukvare 3 L. Zrnić: Sveti rati 2 Narodna vera i dr. 3 " Žava 3 Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman 7 A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman 32 A. Bordo: Vunena choljina, r. 12 A. P. Čehov: Kaštanika, prip. 3 M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II. 15 Opširan katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poročbine šaljemo uz pouzeće. 3
Blaž Bolanča — Šibenik <hr/> Trgovina manufakturne robe. Odjela za gospodu. 3-6	Pozor Trgovci Naručite si za uzorak: 1. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih ljudabavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.— II. Kolekcija 100 komada finih broševa, naušnica, minduša - prstenja - prikopencica, narukvica-ogrlica. Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Šalje pouzećem: Zastupstvo Čeških trgovackih kuća. S. Golik Zp. Delnice Hrvatska	
ZLATARIJA A. PETRIĆ — ŠIBENIK Ulica sv. Ivana. 3-6	Mate Prgin — Šibenik <hr/> Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica. 3-6	Ivan P. Erceg - Šibenik <hr/> Skladište kuhinjskog posudja, stakla i porculane. Cijene umjerene. 3-6
UMJERENE CIJENE. 3-6	Trgovina mješovite robe.	Vinko Šupuk - Šibenik <hr/> Ulica sv. Ivana. Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost Umjerene cijene. 3-6
Drogarija VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o. Optika. Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. Primaju se popravci. 3-6	Ivan Ćićin Šain - Šibenik <hr/> Trgovina rukotvorne robe. — Zastupnik „Prve Dalmatinske Tyornice“ predava i tki u Šibeniku, prodaje na detalj prave vunene štofove uz tvorničku cenu. Skladište: Glavna ulica. 3-6	I. STJEPUŠIN - SISAK Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbalja. 3

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK</p> <p>Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljen: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rubcima; pak štapićima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svine i svilene vrpe.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivačih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pišači i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Günther Wagner. Muzikalije. like. Okvirni. Vrpce i Pribor za pišači stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varieté — dnevno od 9—12 sati. Ulaz bezplatan. Kuva se izvrstna turska kava. Svakojakih likera. Vlastnik: Antun Dominis i drug</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željezница</p> <p>Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo.</p> <p>Zdravstvene vode ovih vrela pospiješuju probavu, lječe kronične katare želudca i crijeva: piju se proti bolestima jetre, bubrega, debljini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti.</p> <p>Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>A. Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište gradjevnog materijala</p> <p>Na veliko i na malo.</p>	<p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split —</p> <p>Izradjuje sve vrsti konopa (ručna radnja bez strojeva)</p> <p>Cijene umjerene. Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinsku industriju: Najbolji i najprikladniji. Raspredaje Nikola Dragišić - Skradin Gjuro Vojvodić - Knin. Glavno skladište</p> <p>BRAĆA MAKALE - ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapasarije domaćeg proizvoda. Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina Pokućta sa stolarskom-tapetarskom radionom Rikard Delfin - Šibenik (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>TVORNICA LEDA - ŠIBENIK</p> <p>TVRTKA PAŠKO RORA SKLADIŠTE PIVE. VALJIVO SUKNA.</p>	<p>— GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK —</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncerat. Tačna poslužba. Izvrstna kuhinja. Cijene umjerene.</p> <p>SREĆKO BOGIĆ — ŠIBENIK</p> <p>Glavna ulica 44. Zastupstvo i ekskluzivna prodaja cipela „Zagrebačke tvornice cipela d. d.“ za Šibenik i sjev. Dalmaciju.</p> <p>— En gros et en detail. —</p>	<p>JOSIP DREZGA - ŠIBENIK</p> <p>Brzojav: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima. Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča, Sapuna, Gradjevnog materijala, Nafte, Benzina, Mašinskog ulja.</p> <p>Sve uz cijene konkurenčije.</p> <p>AUTOGARAGE. Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu.</p> <p>Export vina, ulja i rakije na veliko.</p> <p>Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>

Poštarina plaćena u gotovu.

HRVATSKI SAMOBRAN

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglas po cieniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepotpisana u koš. — Tekući račun „Slavenska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38-004. Zagreb. — Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat. — U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922.

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlaci riešenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to postaje naš horizont i mi u nastalom sporu niti jedne konture, da bi se to pitanje moglo riešiti između Beograda i Zagreba, dokle unutar granica vlastite države, jer se tom riešenju protivi današnja korupciona vlast, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uredjenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese ovje zahtjeve.

Morandum Hrvatskog Bloka naišao je u ponadasve kod "vratu u Americi" i ponovo je u pitanje, da li je u srušenju i potresu u Hrvatskoj, u kojima je ustradala velika hrvatska društva, koja se ni se nije nitko ni sanjao. Međutim, tumači u stranom svjetu tako, da nismo i unutar nove državne zajednice, traže nisu iz političko, gospodarstveno i kulturno uredjenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smješan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da obstoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srpske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srpskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srpski republikanac misli ovako:

Pri državnom uređenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno smatrao kao simbol državnog jedinstva. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovincima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?

Medutim, centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim slobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodjate tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredjuju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovinci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uređenje prilivatili ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uređenje sporazumno ne napravi

vimo, dотле неће бити кonsolidovani наши unutrašnji odnosi, i дотле наша država u odnosima prema inostranstvu ne ће имати onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne državnike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkoumnosti i nesvesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci nisu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i slike sa srbskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pućkim suzumu beogradska kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim usurpatorma i, stoeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samodredjenja hrvatskog naroda, nu uviek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugčije sumiči borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata, on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, nisu nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog loga sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati izmedju samih nas poveli borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvase „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi nema ni jedne srbske novine, nema ni jednog srpskog društva, nema ni jednog pravog Srbinu, koji bi za ljubav narodnog jedinstva štivovalo svoje srbsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se nisu nikada počupali izmedju sebe radi Jugoslavije, oni nisu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srbsku zastavu ni srbsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Drugo je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija

Kraljevine Srbije, Hrvata i Slovenaca
Kabinet Ministra financija.
Br. službeno.
Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“

Sibenik.

Biblioteka Ministarstva financija moli cenjeno Uredništvu da obustavi pošiljku svoga lista Ministarstvu financija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta
Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.
Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg lista i Ministarstvu financija na ogled sa jaynim pozivom, koji je bio upravljen ostalim kojima poslasno prvi broj na prodaju. Na naš poziv dobili smo gornji sveg srđa begenamo šefu kabineta, da se proti čemu moramo prosyedovati javno to od ministarstva nije pošteno, da nas naredbeni putem sili, da mu moramo badava datati uz oba dva otiska za cenzuru još suviše četra est komadu, kako da novinari kradu papir, tisk i pišanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medutim, dok ministarstvo financija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je uzeta ona

silesija hilja zagrebačkim pokrili putn u Dubrovnik ničkim dem

Audijen kralja Velik tajnim ute... Dap će mi sazna... za... Če... On uobla... Šaci zaprije... nolaze pod

Što je društvo ute... da su neke dijencije tal... Hrvata i to jedničara, ko... brane i žile... Še... Što jed... Što zaključi... od i prije 1. a proti svak... Imena t... na listini ove... Stipica Radic... Gjuro Šurmaj... dr. Lorković... Šulej... Stipe Bjelov... Gjurić, Džafe... Josip Predava... Stojić i Mih... Način k... Izvršujući... Veliike Srbije... fra Didak-Bu... dika i uzor... nom žrtvom... Bosni. Fra D... ē. On je bio... se i ne zna... trčanosti da u... prsa i prsa. Ne zapri... lovanje ovog

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izvratio zagrebačkim Odrhrvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama proti hrvatskom narodu?

One svote ne će se naći u izdatcima ministarstva finansija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na grliću, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijenčja hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskog društva. Da će mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumrskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zaprijeći svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Veličke Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmeđarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cijeli hrvatski narod od posvremenje pronađene bezugosti koju mu beogradski vlastodrščci, ministari Veličke Srbije, sistematično provadjavaju. U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proti svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stiepo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoraš, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepusta izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Veličke Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odruda hrvatskog naroda u Hercegovini. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao sručnosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprijeći li kralj Veličke Srbije daljnje djelovanje ovog bogumrskog društva, hrvatska će po-

viest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje naložilo bivših Hrvata, koji sigurno znadi za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zlodublu piše, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije neće ni da čuju, već počamši od šefa šibenske želježnice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno isповiedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velička Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni one koji vrebaju na naše glave, ali ce nam dozvoliti da Vinko Čedomil, da mu poručimo, da on kaže predsjednik vjeća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga izrujani i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Talijanu u našu luku nije kamenjem sravnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamtiti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničaru i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrhrvate da ubiju Hrvate je odgovorni urednik dr. Ćedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihi i mišljenju našeg inače dobrog Ćedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaci krivca, ne će nikada više dozvoliti da se u listu kojem je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvreda cielom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrhrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadavše naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove pripreme izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iznokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prietinja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do umorstva u jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodjice.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da neće dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hrvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Aljagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo o ovom idealnom komunističkom čovjeku te sudi na "Krvniču i Hrvatsku osvetu" u "Čovjeku". Alije Aljagića pitaju očevići, da je umro narmno, doslovanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzruđivanja ili straha, da je umro junacički. Poznавatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Aljagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni za duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni za duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Aljagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznenirio Alije Aljagićevom stojitčkom hladnoćom pod vješalima. "Obznanu" je pozovala dva živila, a oba su svoj viek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravedno unutrije uređenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narod, nikada pok. Draškoviću ne bi bilo nužde da brani "Obznanu" ali kretinizam državnika doveo je Aljagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Aljagić nastali iz groba, pak se gdje na sami sastali u četiri oka, oba bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Aljagić bi mu odgovorio: Ministre, uzni dvostruki par načaća! i ministar Drašković bi poslušao Aljagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalni gubitak novooslobodenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iako uslijedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom wedu u Šibeniku gubitak na kamata iznosi K 6 855.926—

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamataima prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928—

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568—

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466—

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamataima sama četiri mjeseca iznosi K 480.000—

Suvišni potrošak za razne utoke advokatima iznosi najmanje K 800.000—

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000—

Razliku na živoljnim namirnicama i industrijskim predstavima iznosi najmanje K 1.000.000—

Ukupno K 73.705

Ove brojke govore više nego svaki proglast, korupcione uprave. Za ova ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjem, izmjene. Tko će nadoknadi gubitak ovom privrednom i trgovačkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krsić znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklaštrili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra financija dra. Kumanidi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitaci gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe finansijsalne uprave narod izgubio u keterima Korčula, Hvar, Knin, Berkovac, pa onda na Visu, Komizi i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostoku i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uzampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuli Ustav predviđa kaznu za ministre, koji su narod u novooslobodenim kraljevima njihovom čoravom finansijsalom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

oštećenim dade bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklašteni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financija i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu kruna nakon 222 dana.

Ako današnja korupcionala uprava upravlja sa narodnim suzama u cijeloj državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas proti ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji“.

Počam od Strošnjajera pa sve do današnjih dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Izmedju Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilištari, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladošć nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Međutim se je tekom ščišta zaboravilo u Srbiji i Crnojgori i na taj način drav Kralja Petra, da ga se nakon sloma uprave srpske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baci u talog i da se s njim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijaju zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vrieme rata u pretežnom dielu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srbi, dotele su Hrvati u Južnoj Americi objeruče poprimili bili jugoslavensko ime. Za vrieme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Za ime Jugoslavija lečeli su brzojavi u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobediti hrvatsko stanovište, onda sasaće mal da sve srpske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: srbi pokopaše imē Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidojdanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljskoj kruglji. I sad ti mlađi zelimbabić, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponosom viču: da je ovo Velika Srbija, a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer neće da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zasljepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobogažnjom idejom jugoslavenstva širi mržnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo rieči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa dronja Jasmom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vrieme rata po cijelom svetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se oslobodi i odcepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da nesmo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; *najmanje pak mogu postati nešto četvrtu, n. pr. Jugoslaveni.*

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije posle rođenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Medju Srbima, Hrvatima i Slovincima toga osjećanja sad nema. Tvrditi razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to nesmo, besmislica je.“

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi koji imaju čvrstu vodu, da sa hrvatskim republikanicima urede ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li no vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesetogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravio je odulje pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo sledeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u očima današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u očima čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske sive — jedna utješljiva pojava.

Kad no je kamarila bečka i bahatost magjarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tudjinskoj najezdji duševno preporodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postavili temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pivaci u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zvezdom predhodnicom, ostaju velikani, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cieniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrieme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva ideala, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mleka, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigasala krvavim raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvenog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkazivanju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i braću korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamlio....

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatu rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pograđena. Mi Hrvati na bilonski neprislane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podvrgjeni itkomu?

Uzvratna, negodjaji su nas zduzili — ali nas nisu sluhili u jedno ime. Viekovi su nas odielili u dva imena sa posebnim karakteristikama istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigdje sliti u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanog. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo loga. Sokol je u dnu društava, ali na zdravlje svi su se sada vratići k staroj stazi. I sad je nadošlo vrieme, da sva i hrvatska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promenula u jugoslavensko, oset poprime svoje staro ime. Isti slučaj donamo i kod Čitaonica. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zbacile njihovo ime, treba da se ponovo budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačka ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti iako napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi jayno i otvoreno proti svim diindušmanima hrvatskog naroda, a ponadavše proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“ — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovečim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donašamo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski tor. Kada smo se otresli njihova tora, dodjele drugi, pak nas straže u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerili, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su tijudi poslati od demokrata. Mnogi se težaci prevario i potvjerjavaju im. Sada treba da se zemljoradnici otresu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Težak M. K.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznamo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimili stranku željenu promjenu istupiti iz stranke i prevesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srpskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju budzovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobora“.

Na Vaš cj. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma nijme obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko finansijske i moralne pomoći listu koji u našoj Dalmaciji budi svetu i branici hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a už to i našeg) lista, u kojem ćemo novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svetište „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav Hrvatski akademski klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu nisu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže da nisu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Beli zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vredi ova napomena. Tko najkašnje do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošle upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.
Upravi smotre: „Hrvatski Samobor“

Prosto od poštarine.

Šibenik, Glavna ulica 108.

Reklamiram br. _____, koji do danas niesam primio.

1922.

(Ime, prezime i tačna adresa).

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisk: Pučka Tiskara :: Šibenik.

Primamo od parke. Mi smo ugradari, kako na Splitu i u latini demodioše drugi, hoće, da mi Srba i Hrvata. Radnici nijma ne imato, jugosloveni su znali, da su prevario i potresi i ove organizirati u novište treba da Težak M. K. jemo s pouzdanom zemljoradničku stranku. Izlazi mnogo ne su odlični, ne iz stranke i proizvajaju po uzoru treba. Samo načini spremaju bukone i neusapanete

**Trgovina Pomodne Robe
ANTE FRUA — ŠIBENIK**

Glavna ulica

Uvijek dobro opskrbljeno: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rulicima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima

svih svjetskih tvornica.

Gati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo.

Svile i svilene vrpece.

Vojnički predmeti.

Skladište Singerovih origin. šivačih strojeva.

**Papirnica i Knjižara
J.A GRIMANI — ŠIBENIK**

Papir, knjige, školski i uredovni pišači i risači predmeti. Trgovačke knjige. Ulijene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Günther Wagner.

Muzikalije like. Okviri. Vrpece i

Pribor za pisači stroj i cyklostyl.

Cijene umjerene.

3-6

KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK

Varieté — dnevno od 9—12 sati.

Ulaz bezplatan.

Kuva se izvrstna turska kava.

Svakojakih likera.

Vlastnik: Antun Dominis i drug

3-6

A. Matačić i Drugovi, Šibenik

Skladište gradjevnog materijala

Na veliko i na malo.

3-3

GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK

Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS.

Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.

3-6

Lječilište Rogatačka Slatina
Postaja Grobelno južna željeznica

Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Stiva vrelo i Bosati vrelo.

Originalni grčki kamen

za

Mlinove i mlinsku industriju:

3-3

Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije

domaćeg proizvoda.

Najsolidnije izradbe.

3-6

Pruga od postarice.
Glavna ulica 108.
niesam primio.
tačna adresa).

drugovi.
Miho Jerinić.
šibenik.

Božja providnost Bogu oda- jednog Hrvata vinogradara i domaćino bez opazke: Mi smo podati geniju, koji će u sada vidimo, našjeli demokratskim porijecima u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveti i bacili u njihov Inžni demokratički tor. Kada smo se otresli njihova tora, dođoše drugi, pak nas strapse u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi ženljoradnici budemo jezice na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerili, da mi ženljoradnici ujima ne vjerujemo, onda su oni nosili po selima agitatore jugoslavenske omiljene. U mnogim selima težici nisu znali, da su ljudi poslati od demokrata. Mnogi se težak prevario i otresevo im. Suda treba da ženljoradnici morano se organizirati u mlađe gospodice. Mi ženljoradnici moramo se organizirati u dalmatinci kao hrvatski ženljoradnici. To stanovnicu treba da znamu sive "Težecke Sloge".

Hrvatski ženljoradnički zadružnik. — Prvomno od strane u Splitu je potaknuto poništo, da sudska ženljoradnica stranika, "Hrvatski ženljoradnički zadružnik". Na Vas cilj, dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šalje prospel za Vas list, veoma ujedno obrađovan, odgovarano Vam, da smo svakako pronađeni oko finansijske i pravne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i branitelju hrvatskog mistro. "Srbskih ženljoradničkih zadružnika". Tako i treba. Samo naredi hrvatski ženljoradnici jer i vama imoš spremaju, budzovane i ulaz, ako se nosovite na vlastito noge i neustanete na obranu viseg hrvatskog imena.

Uredništvo "Hrvatskog Samobranu".

Naša je adresa Hrvatski akademski klub "Kvaternik". Zagreb, Svjetske "Slovenac" Frankopanska 7.
Uz hrvatski hrvatski pozdrav
Hrvatski akad klub "Kvaternik".
Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uređivaštva. — Svi oni mladi Hrvati, koli su svom mjestu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebe upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da nisu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Beli za postanskou upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na poštici nestaje naša smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primimo smotru, mtrag sa opaskom: "Ne primam" ili "Ne poznam", a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru neslušao. Svim predplatnicima nećemo viđati ova napomena. Tko najkako do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek poslike upravi smotre. "Novinsku reklamaciju", koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.
Upravi smotre: "Hrvatski Samobran" Sibenik, Glavna ulica 108.

Reklamirani br., koji do danas niesam primio.
1922.
(ime, prezime i tučna adresa).

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Mihal Jerinić.
Tiskak: Prečka Tiskara i Šibenik.

Jakov Zaninović - Šibenik	Preporuča se kao domaća tvrtka Staklana VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.	Knjižica Zdravka Spasojevića, Beograd
Trgovina manufakture na veliko i na malo.	Bogato skladište staklene i porculanske robe. — Staklenih ploča i ogledala svake vrsti i veličine.	Preporučuje slijedeće knjige:
	Opletenih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit.	F. M. Dostoevski: Večni Muž D. 10
	Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba.	" " uvezano " " 15
	Prodaja na malo i na veliko.	F. M. Dostoevski: Netočka nevezano " 12
	3-6	Zločin i kazna " 15
Blaž Bolanča — Šibenik	Pozor Trgovci	A. K. Gončarov: Ponor (Verina Ljubav) povezano " 12
Trgovina manufakturne robe. Odijela za gospodu.	Naručite si za uzorak: I. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih ljuhavinih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.—	G. Le Bon: Psihološki zakoni razvijanja naroda " 5
	II. Kolekcija 100 komada finih broševa, naušni ca, minduša - prstenja - prikopčnica, narukvica-ogrlica.	F. Kape: Marieta, roman " 3
	Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Šalje pouzećem: Zastupstvo Českih trgovачkih kuća.	Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka " 2
	S. Golik Zp. Delnice Hrvatska	M. Gorki: Stara Izergika " 2
3-6		" Straža " 2
ZLATARIJA	Mate Prgin — Šibenik	A. de Vinji: Crveni pečat " 2
A. PETRIĆ — ŠIBENIK		G. de Mopasan: Navodi " 8
		Dr. I. Prijatelj: Slovenska književnost " 6
		B. Joksimović: Muzički bukvare " 3
		L. Zrnić: Svetski rat " 2
		Narodna vera i država " 3
		Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman " 7
		A. T. Piser: Hiljadu duša

Božja providnost Bogu oda- podati geniju, koji će u to vrijeme kao novi Mojsija osudila nepravednu plemiću. Kad je ona ozigasala krvavu vatu korupej, par- lopovluku? Kad je svoj glas živog ticala hrvatskog na- moravskog razbojnika? — pa zašto da budemo pod- jima sliju da podreži i brači ko- Balkan nije zapantio.

svetu je namjera da kod i svetu vatu rodoljublja, koja karakteristikam istoka i zapada, ne će se nigdje slijiti u jedno ime. Podpuna jednakopravnost u nam je ujedinjenje. Ovdje ne dnećanje nišu nadmudrivanje. — A. F. C. —

Vječkovi su nas odicili u dva karakteristika istoka i zapada, ne Zagrebu bio je zalihtuo u polutanku mogu. Za njim se povuklo i zadržalo sve, su se sutinu srušio. I sad je nadostalo vrijeme, da sva poprime svoje staro ime, isti slučaj sa stare hrvatske čitonce, koje zabacile njihovo ime, treba da se po- ravnajskim imenom.

Do mato će se vremena pristupiti ih žen. U tu će organizacijski moći biti ona težak ili gospodske vrste. Organizaciju hrvatske mladosti i mladost ureba da istupi jasno i obrazljivim hrvatskog naroda, a po- i bogogradskim neomogućenim. — Zagreb, Gundulićeva ulica 11. — e postrojionica ovoga kulturnog, se dopisnicom obrati na gornju adresu. moral bismo u svim ovečim mjestima ruševine.